

DARBININKAS

LVI NO. 52

SECOND CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

TREČIADENIS - WEDNESDAY, RUGPIŪČIO - AUG. 11, 1971

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ



Simo Kudirkos byla Amerikos spaudoje

Spaudos antraštės "Aš neišdaviau savo tėvynės Lietuvos (Washington Post)

"Aš prašau jus duoti mano tėvynei nepriklausomybę..."

"Aš norėčiau, kad daugiau nebūtų teismų kaip man" (Newsday)

"Simo Kudirkos, Lietuvos jūrininko, pareiškimas teisme... Simas pasisakė už Lietuvos nepriklausomybę" (The Boston Globe)

The Washington Post rugpiūčio 7 paskelbė pirmame puslapyje Paryžiaus korespondento Anatole Shub informaciją apie Simo Kudirkos kalbą teisme gegužės 17 - 20 Vilniuje. To paties korespondento atpasakojimą dar pilniau perdavė Long Island laikraštis Newsday rugpiūčio 7. Pastarojo informaciją čia ir kartojame.

Simas Kudirka, Lietuvos jūrininkas, kuris pereitų metų rudenį nesėkmingai stengėsi gauti politinį azylį, išsokdamas iš savo pačios susiorganizuotos izoliacijos, išvengti naujų priklausomybės ryšių su Maskva ir saugiai įsijungti į tarptautinę bendruomenę. Dabar jau aišku, kad normalūs santykiai su Amerika labai pagidaujami, bet kad to tikslą siekiant dar teks daug kliūčių nugalėti. Tuo atveju, žinoma, jeigu bus norima visko pasiekti.

Pati didžiausia kliūtis — Formozos sala ir joje įsikūrusi antroji Kinijos vyriausybė. Už gerų santykių ir bendradarbiavimo užmezgimą Pekinas reikalauja iš Amerikos, kad jos pinigais ir diplomatinėmis pastangomis įkurta antroji Kinija būtų jos pačios ir sunaikinta. Bet pirmoji oficialioji Washingtono reakcija buvo neigiamą, nes paskelbta, kad bus remiamas Pekino Kinijos įvedimas į Jungt. Tautas, bet tuo pat metu bus panaudotos vi-

paruošta jo draugų Sovietų Sąjungoje, šią savaitę pasiekė Vokietiją. Dokumentas pateikia išpildintą detalią apie Sovietų tėsinių to incidento, kurį prezidentas Nixonas pasmerkė kaip "bjaurų" (outrageous).

Pereito lapkričio 23 dieną 32 metų Kudirka išsoko iš Sovietų Litva laivo, kuris buvo šalia J. V. pakrančių sargybos kuterio Vigilant prie Martha's Vineyard, Mass. Po aštuonių valandų Vigilante, pasisakydamas už laisvę, Kudirka, besipriešinantis, buvo prievarta gražintas Sovietų vyresnybei. To rezultatas — du aukšti pakrančių sargybos pareigūnai paleisti ir atsargai ir kitas papeiktas.

Kudirkos teismas buvo gegužės 17 - 20 Vilniuje Lietuvos respublikos vyriausiam

teisme.

Pagal (minėtą) dokumentą teismo pirmininko pavardė yra Nisiunas, valstybės gynėjas buvo Petruskas. Paskirtas kaltinamojo gynėjas buvo Gavronskis, bet Kudirka gynėjęs atsisakė.

Paklaustas kodėl, jis sakė: "Jei Gavronskis yra garbingas žmogus ir gins mane pagal savo sąžinę, tai jis tik pats sau pakenks; bet jei jis nėra garbingas ir tevidins antro prokuroro rolę, kaip tai dažnai esti politiniuose teismuose Lietuvoje, tai aš manau, kad mano byla jau užtenkamai yra sunki, jog ir vieno prokuroro pakanka".

Paklaustas, ar jis laiko save kaltu, Kudirka atsakė: "Aš neišdaviau savęs kaltu, nes aš neišdaviau savo tėvynės Lietu-

vos. Aš nelaikau Rusijos, šiandien vadinamos Sovietų Sąjunga, mano tėvyne".

Aiškindamas priežastis, kodėl jis mėgino bėgti į Vakarų, Kudirka kalbėjo daugiau kaip keturias valandas. Jis sakėsi užaugęs labai neturtingoje šeimoje ir žinojo, kas yra socialinė neteisybė. 1940 metais, kada raudonoji armija užėmė Lietuvą, — sakė Kudirka, — socialinė neteisybė padidėjo, nes prisidėjo dar tautinė neteisybė. Jis prisiminė žmones, kurie 1941 metų birželio mėn. buvo išvežti į Sibirą; žmones, kuriuos jis laikė sąmoningiausiais lietuviais, tarp jų ir didžiulį dali mokytųjų, sovietinės propagandos smerkiamų kaip "buožių" (bourgeois).

1941 m. vokiečių okupaci-

ja pakeitė sovietinį valdymą. 1944 metais, prieš grįžtant raudonajai armijai, — sakė Kudirka — prasidėjo gandai, kad sovietinė sistema pasikeitusi. Tačiau tu pat metų vasarą jis suprato, kad jeigu ji pasikeitė, tai tik į blogąją pusę. Jis vėl pamatė, kaip žmonės, kuriuos jis laikė nekaltais, buvę siunčiami į Sibirą. Jis taip pat buvo masinių žudynių liudininkas. Daugelis jo draugų prisijungė prie antikomunistinių partizanų; beveik visi jie žuvo. Jis neturėjęs drąsos pasiekti jų pavyzdžių — sakė teismui Kudirka. Jis stengėsi tęsti mokslą Vilniuje. Jis baigė aštuonis skyrius ir tada apsisprendė būti jūrininkas.

"Mano senelis buvo jūrininkas, — Kudirka sakė teismui pagal tą dokumentą, — ir mane traukė vykti į tolimus kraštus. Buvo noras pamatyti pasaulį ir, be to, aš maniau, kad jūrose aš pirmiškai savo tautos tragediją. Aš norėjau pabėgti nuo nepaprastų vaizdų. Nebuvo savaitės, kad įvairiuose Lietuvos miestuose, aikštėse, nebūtų rodomi sudraskyti Lietuvos partizanų kūnai. Aš norėjau pabėgti nuo bado, kuris viešpatavo tuo metu kolchozuose, o visiškai teisiu paneigimas... priminė prieš 100 metų buvusią Lietuvą bau-

(nukelta į 4 psl.)

Indijos-Rusijos draugiškumo sutartis Baimė netekti Kašmiro sutarties aktinas

New Delhi. — Per paskutines dvi savaites JT gen. sekretorius užaliarmavo Saugumo Tarybos nuolatinius narius, kad susikauptų daug ugnies Indijos - Pakistano karui atsirasti. Tai turėjo būti ženklas, kad jos turi imtis priemonių įsitampimui pašalinti.

Panikos kėlėjas buvo ir tebėra Indija, kurios santykiai su Pakistanu yra įsitempę nuo tų laikų, kada Indija pasigrobė dalį Kašmiro, kurio didžiausia dalis ten gyvenančių musulmonų nori priklausyti Pakistanui arba turėti atskirą valstybę. Savo laiku Jungt. Tautos yra nutarusios, kad klausimas turi būti sutvarkytas pravedus Kašmiro plebiscitą, bet Indija to sprendimo nepriėmė, nes žinojo, kad plebisцитas nebus jos naudai.

Kai šį pavasarį atsirado Pakistanui bėda rytinėje perskeltos valstybės dalyje (vienos partijos pastangos atskirti tą dalį nuo Pakistano ir įkurti nepriklausomą Bengalijos valstybę), Indijos slapta pagalba ir viešos simpatijos buvo ir tebėra sukilėlių pusėje. Be Indijos agentų agitacijos septyni milijonai Pakistano bengaliečių nebūtų persikėlę į Indijos pusę. Indija manė, kad reikala greit susitvarkys taip, kaip sukilimo vadai panorė, bet taip nebuvo — Pakistano ka-

riuomenė pasirodė galingesnė už Indijos slaptus norus. Indijos vadovybė ištiko isterijos priepuolį tada, kada atsirado duomenų itarti, jog Indijos subkontinente atsiradusių samyšių rengiasi pasinaudoti Indijos neteisėtai pasigrobtas Kašmirus ir prisijungti prie Pakistano arba pasiskelbti nepriklausomu.

Kadangi Indijos santykiai su Kinija labai blogi, gi su Washingtonu gerokai įsitempę, ir dar priedo atsirado Washingtono - Pekino dialogas, Indijos vyriausybė apsisprendė pasivesti Maskvos globai. Taip pereitą sekmadienį atsirado Indijoje Sovietijos užsienio reikalų ministeris Gromyko, ir buvo pasirašyta 20 metų bendradarbiavimo ir savitarpinės pagalbos sutartis. Ji nenumato automatiškos karinės pagalbos užpuolimo atveju, bet išipareigota automatiškai konsultuotis karinės grėsmės atveju bendrai veiklai nustatyti. Ir taip Maskva vėl laimėjo Azijoje gerą kasnį tik todėl, kad Amerikos rankos, dėl jos pačios kaltės, yra surištos Indokinijoje.

Sutartį pasirašius, JAV ir Prancūzijos ambasadoriams buvo pranešta, kad tai nėra karinė sutartis, kad Indija neišsijungė į joki karinį bloką.

Amerikiečiai domisi Rusijos nafta

Maskva. — Didelė grupė amerikiečių — valstybės įstaigų pareigūnų, naftos pramonės ir giminųjų šakų verslininkų — lankosi Rusijoje besidomėdami jos naftos pramone. Įdomu tai, kad pirmą kartą jie nuvežti susipažinti su naujai atrastais naftos telkiniais vakarinėje Sibiro dalyje — Tiumenės ir Surguto srityse. Tuo tarpu viešumon neišėjo, ko rusai iš amerikiečių norėjo, bet yra žinoma, kad kelionės metu ir nuvykus vieton būta sitarimų. Tuose pat taigos plotuose surasti ir natūralinių dujų telkiniai.

Ten atrastų telkinių eksploatacija tuo tarpu dar tik

užuomazgoje, bet ikiol Rusijos metinė naftos gamyba jau yra pasiekusi 353 mil. tonų. Surguto - Tiumenės radinius norima priversti iki pilnos eksploatacijos apie 1975 m. Tada jau tikimasi, kad Sovietijos metinė naftos gamyba galėtų pasiekti 500 mil. tonų. Viltims pasiteisins, naftos užtektų ne tik savo reikalam, bet būtų galima ir kitiems kraštams parduoti, kad pasirinktų daugiau užsienio valiutos.

Naftos išvežimas iš Tiumenės - Surguto taigos yra sunki problema, nes vienintelė priemonė tuo tarpu gali būti tik naftotiekis. Nuo Surguto iki Omsko linija jau nuvesta. Ką tik dabar pradėtas tiesti naftotiekis nuo Omsko į vakarines Rusijos dalis. Jo ilgis bus 1,200 mylių, vamzdžio diameteras 48 inčiai. Dalį tos naftos tikimasi parduoti ir Europos kraštams. Kada nors nuo Omsko naftotiekis turėtų būti nutiestas per visą Sibirą iki Pacifiko. Tada jau tos naftos galės gauti ir Japonija, kuri dabar visą ją reikalingą naftą atsiveža iš Vid. Rytų.

Trečioji Sibiro naftotiekio šaka bus pasukta į Kazachstaną, kur Pavlodare ir Čimkente veiks didelės naftos valyklos. Naujajame penkmečio plane numatyta tik Omsko - Rusijos vakarų naftotiekio statyba.

Iš Mėnulio grįžę astronautai dabar posėdžiauja su mokslininkais ir inžinieriais, kad išpasakotų, kaip veikė visos erdvėlaivio ir jo priedų dalys, instrumentai, kas matyta Mėnulyje ir erdvėje, ko nebuvo galima nė paimti, nė nufotografuoti.

JAV pareigūnas Sisco buvęs nuvežęs Izraelin naują pasiūlymą Sueso kanalui atidaryti, bet Izraelis jo nepriėmė, nes Izraelis turįs duoti daug, o iš Egipto nieko neprasa.

Dabartinę Amerikos matų ir saikų sistemą, kuri labai komplikuoja ir nuo modernių laikų atsilikusi, jau pradeda norėti pakeisti metrine sistema. Planai padaryti, bet jos įvedimui reikės bene 10 metų.

BALSŲ MEDŽIOKLĖ

Washingtonas. — Kadangi JAV vyriausybė kartu su Pekinu vedimu į J. Tautas pasiryžė jose palikti ir Chiang Kai-sheko Kiniją, šitam tikslui pasiekti reikės daug padirbėti. Ir Taipei, ir Washingtonas į tą darbą jau įsijungė. Pradėta medžioti balsai reikalingai rezoliucijai praversti. Ir rezoliucijos tekstas jau parengtas.

Washingtonas pradėjo nuo New Yorko, kur gyvena veiksnių valstybių prie J. Tautų akredituoti ambasadoriai. Čia su jais jau pradėjo pokalbius JAV ambasadorius, atlikdamas dvejopą misiją: aiškindamas Washingtono politiką, to tikslą pasiekimo procedūrą ir prашydamas tą politiką paremti — balsuoti už Taiwaną palikimą J. Tautose kartu su Pekino Ki-

Duong Van Ming, P. Vietnamo atsargos generolas, sąmokslas prieš Diemą vadąs, įrengtuosius antruoju kandidatų prezidento rinkimuose. Pirmuoju eina dabartinis prez. Thieu. Atrodo, kad Ky kandidatūra kažin kur užkliuvo.

Moroko karalius sudarė naują vyriausybę ir įsakė tuoju suplanuoti reformas, kad būtų pašalintos tos priežastys, kurios paskatino kariškius ruošti sukilimą. Viena iš tų priežasčių buvo valdžios turinčių pareigūnų tarpe įsiveisusi korupcija.

Po 16 mėnesių trukusių derybų JAV, Anglija, Prancūzija ir Sovietijos ambasadoriai, posėdžiauję Berlyne, visai baigia susitarti dėl V. Berlyno naujų ryšių su V. Vokietija ir dėl trukdymų laisvo susisiekti tarp V. Berlyno ir V. Vokietijos.

VIENA KELIONĖ VISŲ REIKALŲ NĖ NEGALESIANTI SUTVARKYTI

(sp) — Per kančias į žvaigždes — taip galima aptarti kom. Kinijos šandienines pastangas išeiti iš savo pačios susiorganizuotos izoliacijos, išvengti naujų priklausomybės ryšių su Maskva ir saugiai įsijungti į tarptautinę bendruomenę. Dabar jau aišku, kad normalūs santykiai su Amerika labai pagidaujami, bet kad to tikslą siekiant dar teks daug kliūčių nugalėti. Tuo atveju, žinoma, jeigu bus norima visko pasiekti.

Pati didžiausia kliūtis — Formozos sala ir joje įsikūrusi antroji Kinijos vyriausybė. Už gerų santykių ir bendradarbiavimo užmezgimą Pekinas reikalauja iš Amerikos, kad jos pinigais ir diplomatinėmis pastangomis įkurta antroji Kinija būtų jos pačios ir sunaikinta. Bet pirmoji oficialioji Washingtono reakcija buvo neigiamą, nes paskelbta, kad bus remiamas Pekino Kinijos įvedimas į Jungt. Tautas, bet tuo pat metu bus panaudotos vi-

tos galimos priemonės ir nepasigailėta jokių pastangų, kad iš JT nebūtų pašalinta ir Kinijos respublika.

Reakcija aštri

Pirmoji Pekino reakcija dėl Amerikos remiamos dviejų Kinijų koncepcijos buvo nežmoniškai aštri. Ji tuojau parodė oficialiu komentaru, kuri paskelbė ir oficiali žinių agentūra. Amerikos dviejų Kinijų politika pavadinta nelegalia, tai yra priešinga tarptautiniams dokumentams, nemoralia ir sukurta. Trūko tik pasakyti, kad Amerikos žodis netesetas, kad Pekino vyriausybės viltys nepasiteisino. Bet to nepasakytą, kas reiškia, kad Kissingeris Pekinui jokių pažadų nedavė.

Nežiūrint Pekino "diplomatino sprogimo", prez. Nixonas po kelių valandų ramiu ramiausiai kalbėjosi su prezidentūrai aptarnaujančiais reporteriais apie savo kelionės į Pekiną organizavimą ir ko iš jos

lauktina.

Jam nebuvo jokios abejonės. Kad jis į Pekiną keliaus, nurodė ir kai kuriuos palydovus. Tik dar nesutarta nė data, nė dienotvarkė, nė delegacijų sudėtis. Data bus sutarta tik tada, kada bus žinoma pasitarimų dienotvarkė. Šia proga jis nepasakė, kaip tas darbas bus atliktas, bet jau iš kitų šaltinių žinoma, kad pasitarimai vyks Kinijos ambasadoje Kanadoje, kur ką tik įsikūrė jos ambasadorius diplomatinis santykius atnaujins. Ten turės važinėti prez. Nixono atstovas pasitarimų vesti, nes abejotina, kad Pekinas panorėtų siuntinėti savo ambasadorių į Washingtoną prieš diplomatinį santykių užmezgimo sutvarkymą.

Nebus sensacijų

Charakteringa tai, kad prez. Nixonas patarė iš jo kelionės Pekinan nesitiktėti jokių sensacijų: nė Vietnamo karo stebuklingo užrakimo, nė kitų dalykų. Abi šalys jau susitarė per Chou En-lai ir dr. Kissingerio susitikimą, kad bus diskutuojami visi abiejų vyriausybės liečiantys klausimai, bet nesitiktėtina, kad per vieną susitikimą viskas ir bus sutvarkyta. Siekiama tuo tarpu tik vieno — kad prasidėtų judėjimas, kuris, abi šalys tikisi, turėtų privesti prie susipratimo. Abi šalys sutiko pradėti pasitarimus gerai žinodamos, kad jas skiria dideli nuomonių ir interesų skirtumai. Į pasitarimų dienotvarkę pateksiančios visos problemos — didelės ir mažos.

Rimčiausia iškliū iš Pekino girdėta nuomonė byloje praneša ten ilgokai užsiūvus NYT redakcijos svarbus narys James Reston. Jis tvirtina, kad, nežiūrint rodomo pykčio dėl Washingtono užsimojimo remti dviejų Kinijų politiką

Jungt. Tautose, Pekino vadai jokiū būdu nekeis savo nuomonės dėl prez. Nixono pakvietimo atvykti į Pekiną, nes jie esą įsitikinę, kad išsikalbėjimas su Amerikos prezidentu yra ne tik reikalingas, bet gyvybiškai būtinas. Jam atrodo, kad Pekinas visai nevertas, jei dabar negalės patekti į J. Tautas savo sąlygomis, tai yra Taiwanu tuo pat metu išmetimu. Pekino svarbiausias tikslas esąs labiau apsaugoti ne tik nuo Rusijos, bet ir nuo Japonijos, kurios eilė ateina užimti svarbiausią vietą Azijoje po Amerikos pasitraukimo. Jiems taip pat rūpi ir tai, kad senieji Taiwanu gyventojai, kurie kadaise atkeliavo iš vienos Kinijos dalies, bet dabar nebenori giminytės su šios dienos kinais pripažinti, nesukiltų ir nepasiskelbtų nepriklausoma valstybe. Kad šito neatstiktų, Chiang Kai-sheko legionų buvimas Taiwanė dabar dar būtinas. Iš čia išvada, kad su Taiwanu galima ir palaukti. Šitas faktas bus, tur būt, lemiantis, kad prez. Nixono kelionė nebuvo atšaukta dviejų Kinijų politiką Washingtonė paskelbus. Ir manytina, kad Pekinas apie tą paskelbimą iš anksto žinojo. Jeigu Kissingeris Pekine iškalbėjo daugiau kaip 20 valandų su Chou En-lai, tai tose kalbose buvo apžvelgti ne tik drambliai, bet ir visos pakampių žiurkės.

Maskva ir Washingtonas susitarė dėl bakteriologinių ginklų uždraudimo tarptautinės konvencijos.

Egipto Sadatas Kremliu pranešė, kad arabai sutartinai priešinsis komunistų įsigalėjimui jų kraštuose, nes toji ideologija arabams nepriimtina. Toks pareiškimas atsirado ryšių su komunistų bandymu pasigrobti valdžią Sudane.

Paryžiaus laikraštis apie Brazinskus

Paryžiaus dienraščio Le Figaro savaitinė laida (Selection Hebdomadaire) liepos 28 (Nr. 910) paskelbė tokio turinio žinią:

"Lietuvis ir jo sūnus, nukreipę sovietų lėktuvą praėjusių metų spalio mėn. į Turkiją, nužudę lėktuvo palydovą ir sužeidę piloto pavaduotoją, bus teisiami baudžiamųjų bylų teismo".

Laikraštis, nurodęs, kad sovietų įstaigos visą laiką nesėkmingai reikalavo jiems gražinti abu "oro piratus" ir kad tarp abiejų kraštų buvo įsilepsnėjusi polemika, toliau pažymėjo, kad "pagaliau Konstitucinis Teismas Istambule šeštadienį, anksti rytą (liepos 24 — Red.) nusprendė, jog tėvas ir

sūnus privalo būti suimti ir teisiami kaip kriminaliniai nusikaltėliai. Tokį sprendimą darydamas, Konstitucinis Teismas patvirtina, jog abiejų lietuvių žygis nebuvo politinio pobūdžio".

Paryžiaus laikraštis pridūrė, kad, dviem sovietų studentams vėliau įvykdžius kito lėktuvo nukreipimą, šie buvo laikomi įvykdę politinio pobūdžio veiksma ir nebuvo teisiami. Atrodo, kad jie jau išvyko iš Turkijos ir šiuo metu atsidūrė JAV-bėse.

Vlikas, pateikdamas šią prancūzų spaudos žinią, dar nebuvo gavęs papildomų informacijų iš Turkijos.

(Elta)

Kandidatas raudonai skrybėlei

Lietuvių kunigo legenda Kolumbijoje (4)

STASYS YLA

Mano nusivylimas Karibų jūra buvo didelis. Tokio purvino pajūrio dar nebuvau matęs. Pasirodo, Magdaleno — didžiausios krašto upės kaltė. Ji atneša ir išmeta jūron daug purvo. Smiltys kaip anglis juodos, vėjo žarstomos tave bematant apneša, ir pasidarai negriukas. Gerai, kad vėl užsukom į vasarvietę išsiprausti. Kitaip Matutis būtų neatpažinęs savo vikaro ir svečio.

Antras ilgas vakaras su Matučiu

Vakare viena sekretorė dar buvo neišėjusi. Ji kažką baigė tvarkyti, kai mudu vėl sėdome kalbėtis raštinėje. Kartais sekretorė jį paklausdavo, ir jis, galvos nepakėlęs, tono nepakeičęs, atsakydavo. Jai reikėjo eiti į užrakintą spintą, ir jis lyg automatas atkišo jai raktus. Pagaliau ji ruošėsi išeiti ir praedama ištiesė ranką su raktų pundeiliu. Jis vėl automatiškai ištiesė ranką ir ramiai pasakė „Labanakt!“

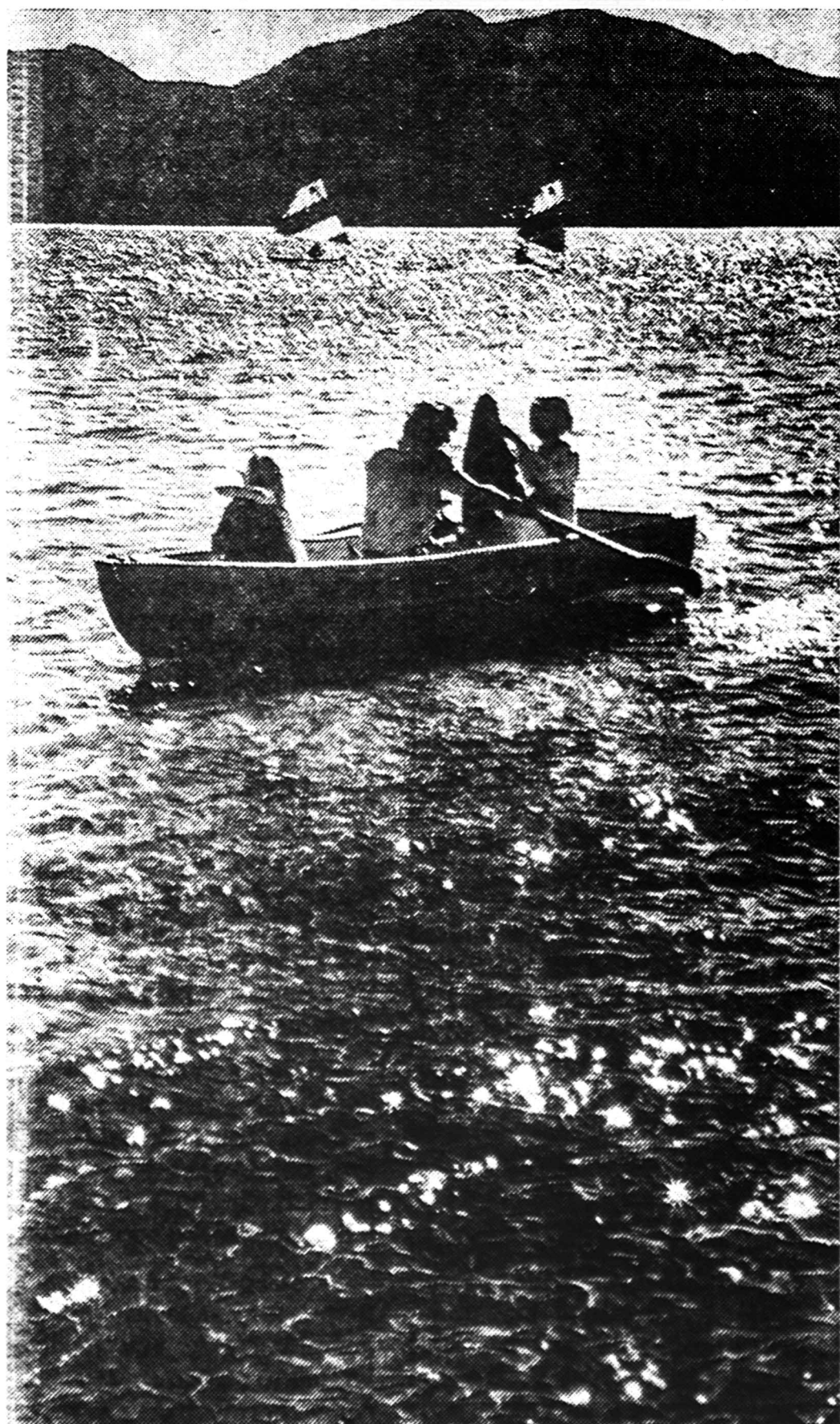
Buvo įdomu stebėti šiuos jo veiksmus. Atrodė, raštinėje jis viską jaučia ir mato nežiū.

Laiškas redakcijai

Darbininko liepos mėn. 7 d. numeryje tilpo straipsnis Chicagos šv. Kazimiero kapinių reikalų. Jį persipaudo ir Keleivis liepos mėn. 20 d. numeryje. Jame tvirtinama, kad Chicagoje priimtos tūlos rezoliucijos su lydraščiu buvo persiųstos Apaštališkam Delegatui. Pastarasis esą dėl to rašė atsiklausęs Lietuvos atstovą Washingtono, kuris tą raštą persiuntęs Gen. konsului Chicagoje ir tuo keliu tas raštas pasiekęs vysk. V. Brizgį.

Siuomi pranešu suinteresuotiems, kad aš tuo reikalu su Apaštališkuoju Delegatu nesu kalbėjęs ir iš jo tuo reikalu jokio rašto nesu gavęs. Tat, su prantama, jo negalėjau nei Lietuvos Gen. konsului Chicagoje persiūsti.

J. Kajeckas
Lietuvos Atstovas
Washingtonas, 1971. VIII. 2 d.



Laiveliais įstosi graziame George ežere. Prie šio gražaus ežero yra Slyvynų vasarvietė — Blue Water Manor. Vasarvietėje yra didelės galimybės vandens sportui. Informacijos reikalais rašyti: Blue Water Manor, Diamond Point, N. Y. 12824, (518) NH 4-5071. Nuotr. V. Maželis

rėdamas, ir viską diriguoja. Spintose nakčiai viskas sudedama ir užrakinama, o kai kas laikoma po raktu ir dieną, nes kolumbiečiai žinomi dar vienu bruožu. Mane išpėjo jau Veneueloj: pasisagok, kai nuvyksi į Kolumbiją!

Pradėjau jį vėl klausinėti, ir jis atsakinėjo neskubėdamas, kartais nusišypsodamas. Tas šypsniis savotiškas: santūrus bet šiltas, trumpas ir samojingas. Vesti pokalbį buvo lengva ir savotiškai smagu. Jo orientacija buvo greita, minčių dėstymas dalykiškas.

— Aš nebetikiu dirbti tarp lietuvių. Prisimenu tik iš vaikystės, kaip Lietuvoj dirbo kunigai. Čia jau pripratau ir išmokau. Reikia kovoti smarkiai ir ištermingai.

— Šioj parapijoj radau 18 palaidumo ir girtuoklystės landynių. Pradėjau legalinę kovą, nes bažnyčios ir kolegijos artumoje tokie dalykai kituos kraštuos neleidžiami. Štai, tos kovos byla, — jis pakilo ir ištraukė iš spintos storą rinkinį iškarpu. — Teko panaudoti žurnalistus ir pačiam rašyti, klabenti gubernatūros duris, kol įstatymas buvo praveistas ir tos landynės nušalinotos.

— Jūs turite daugiau dokumentacijos? Ar galėčiau užmesti akis?

— Perdaug sugaištumėte laiko. Kai kurias bylas tik parodysiu. Štai, Zona Negra socialinio vargo įrodymo medžiaga. Štai, miesto spaudos problemos, nes esu spaudos sindikato garbės pirmininkas. Štai, vėl dokumentacija mūsų akcijos dėl naujų gatvių pravedimo. Esu narys komiteto, kuris skirsto Amerikos Caritas atvežamasias gėrybes, ir štai šių reikalų dokumentacijos byla. Gal įdomesnė Jum bus šv. Rokio atliadų byla...

Matutis pradėjo pasakoti.

— Ar Jūs galite įsivaizduoti atliadus, kurie trunka 10 dienų su visokiom linksmybėm. Kas vakarą susirinkdavo 20, 000 žmonių ir vykdavo ligi pu-

siaunakčio tikras karnavalas su šokiais ir gėrimais gatvėse. Sutariau su dabartiniu vyskupu visa tai panaikinti ir palikti tik vieną dieną, kaip dvasinę šventę. Žmonių įsiutimas ir pasipiktinimas buvo didelis. Maniau, kad man už tai išmeigs peilį į nugarą. Tačiau viskas pagaliau aprimo, nes žmonės žinojo, kad man žingsnio atgal nebus.

— Jūsų parapijoj, sakė vikaras, 40,000 žmonių. Kiek iš jų naudojasi Jūsų religiniais patarnavimu? — paklausiau.

— Žmonių tikrai perdaug vienai parapijai, jie labai nepastovūs: atsikelia ir išsikelia, ga-vė darbus kitur arba prasikūrė. Jų religinis uolumas mažas. Taip yra visame pajūryje: praktikuoja savo religiją tik 7-10 proc. Geriau Bogotoj ir Medelline — ten gal 20 proc.

Panevėžio teatras gegužės mėn. vaidino Ben Johnsono komediją — satyrą „Volpone“. Veikalas jau buvo statytas Panevėžyje prieš 30 m., 1941. Dabar vaidino anuomet pasirodę aktorai su J. Miltiniu priešaky. Panevėžiečiai su nauju veikalu numato pasirodyti Vilniuje, Kaune, Šiauliuose ir kitose vietose. (E)

Buvusiose Kauno kapinėse (dabar vadinamame miesto centro parke) tebestovėjo nedidelė mečetė. Dabar siūloma, vieno skaitytojo „Tiesoje“, kad šioje mečetėje, girdi, verta įrengti „mažutį ateizmo muziejų“. Eš, šia mečete daugiau susidomės ekskursantai. (E)

Iš Kauno birželio 1 turistinis traukinys „Kaunas“ išvyko 15 dienų kelionei su 400 darbininkų, statybininkų bei kolchozinių. Jie nuvežti į Piatigorską, Baku, Jerevanį, Tbilisį, Batumį, Suchumį ir Gagraus. Turistams teko susipažinti su Užkaukazės kraštų istorija bei nūdienu. (E)

GRĮŽTAME VEIKTI Į SAVO SĄJUNGĄ

SPAUDA

Mėginant pasekti lietuviškosios visuomenės raidą, dėmesys susijęs prie vienos tos visuomenės dalies, kuriai atstovauja Naujosios Vilties žurnalas, leidžiamas „Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacijos Neo-Lithuania ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos.“

Žurnalo antras numeris, kaip ir spėta po pirmojo, yra stipresnis, ryškesnis savo linija. Ta linija dvejoja. Vieną jos žymę nusako čia pabrėžiamai skelbiamieji s-gos pirmininko T. Blinstrubo žodžiai: „Tautininkai grįžta veikti į savo sąjungą“. Kai eilė kitų srovių ar grupių yra išbarsčiusios savo narius po įvairias bendrines organizacijas, tautininkai „grįžta veikti į savo sąjungą“.

Jei tai reiškia savos organizacijos stiprinimą, tenka tuo džiaugtis, nes kiekvienos patriotinės organizacijos stiprinimas yra pozityvus reiškinys. Jei tai reikštų savų jėgų atitraukimą ar silpninimą bendrinės organizacijos, tektų apgailestauti.

Antra linijos žymė yra idėjinė — tautininkų nusistatymas įvairiais klausimais. Pvz. čia stiprintai pasisakoma prieš Amerikos vadinamą liberalų liniją ir tos linijos žymes tarp lietuviško jaunimo, konkrečiai — tarp santariečių. Lietuvos reikalų sustiprintai pasisakoma, kad turime kovoti už laisvą Lietuvą ir už nekomunistinę Lietuvą. Čia atmetama tezė, kad kovoti reikia prieš okupaciją, bet galima priimti „tautininkų komunizmą“. Sustiprintai pasisakoma prieš dabartinius va-

— Kodėl toks skirtumas? — Čia žmonės nerangūs ir darbai ir religijai. Juos veikia tropiškas klimatas, ir jiems labiau trūksta kultūros. Manjama — rytoj, viskas rytoj, tik ne šiandien, — bendras pietiečių šūkis, ir jis labiausiai tinka Barranquilloj. Kalnuotoj Bogotoj ir Medelline yra kitaip — ten žmonės pareigingesni, ir jų kultūra nepalyginti aukštesnė.

— O kaip su kunigais, ar jų užtenka, ar jų paruošimas pakankamas?

— Mūsų vyskupijoje (nuo pernai arkivyskupija) yra 120 kunigų, įskaitant vienuolius, ir 200 seserų, kurių didžioji dalis mokytoja, kitos yra slaugės. Tai nėra daug vien miestui, kuris turi pusę milijono gyventojų. Ir tarp kunigų — vietinių tas pats manjaniškasis bruožas. Aš turiu tris vikarus: kolumbietį, ispaną ir lietuvį. Darbe galiu remtis tik lietuviais. Kunigų paruošimas turi trūkumų...

(Bus daugiau)



Miesto žurnalistų sindikato grupė su kun. Matučiu — garbės pirmininku viduryje.

jų bendrakeleiviams. Kuo toki kaltinimas pagrįstas? O gi tuo, kad instituto žmonės rengia lietuvių literatūros istoriją anglų kalba ir apie tą veiklą paskelbė žinią komunistų leidžiamas laikraštis „Gimtas kraštas“. Žurnalo apžvalgininkas pažymi: „Būdinga, kad apie tokį sumanymą mes sužinojome iš okupuotos Lietuvos spaudos“.

Apžvalgininkas čia pasirėmė viena tiesos puse (kad rašė apie tai okup. Lietuvos spauda), bet nutylėjo kitą tos pačios tiesos pusę, būtent, kad žinia apie rengiamą veiklą buvo paskelbta Darbininke (1970.VIII.12), o Gimtajame krašte pasirodė tik po... 3 mėnesių.

Arba vėl tame pat rašiny pakartoja iš Draugo žinią, jog Lietuvių Fondas atidėjo svarstymą duoti paramos „Lietuvių literatūros istorijos parašymui“. Apžvalgininkas tuo atidėjimu patenkintas, nes „Spėjame, kad kalbama apie tą patį projektą, apie kurį rašė Gimtas kraštas“. Šis „spėjimas“ paremtas vėl netiesia, nes Lietuvių Fonde nebuvo jokio to veikalo autorių prašymo, o tebuvo prašymas to literatūros istoriko, kurį toliau apžvalgininkas giria kaip kompetentingą ir objektyvų.

Tenka apgailestauti tokį nesiskaitymą su fakte tiesa, darant išvadą, sprendimus. Tuo daroma moralinė skriauda asmenim ir lietuviškai įstaigai; suklaidinami skaitytojai ir, gal būt, neteisingai parodoma pačios visuomeninės srovės linija.

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvių advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido-tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia. Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. Laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laido-tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laido-tuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUZŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.: šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1833 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

S & G MAISTO KRAUTUVE, Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom primame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maištos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus Europai. Užėkite ir įstikinsite!

VYTAUTAS MAŽELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda baltu (ga-li vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto-patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. Kartojama sekmadieniais, nuo 3 iki 4 val. p.p., 97.9 meg. FM bangomis. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

New Jersey — „Music of Lithuania“ — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radio stotį. Dir. prof. dr. Jokūbas Stukas, So. Orange, N.J. 07078.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORDO LIETUVIŲ TEVYNĖS GARSŲ radio valandėlė nauju laiku! WKSS — FM 95.7 sekmadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragūnevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc., pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96,5 mc. Klubas valdybos pirm. Pr. Fuidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12 - 12:45 val. p.p. Liet. Radio klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

Lietuviškam rajone —

LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

NEW YORK

CHICAGO

LITAS

INVESTING CO. INC.

specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų biržos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indėlių formoje. Už indėlius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:

Litas Investing Co., Inc.

86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Tel. 212-441-6799

2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629

Tel. 312-476-2242

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenceneratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00Laukraištį tvarko REDAKCIJOS KOMISIJA.
Stralpenius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata. Nenaudoti stralpeniai
saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti stralpeniai nebūtina
išreikšti redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Fordhamo kursų pabaigtuvių proga

Rugpjūtio 6 baigė savo darbus Fordhamo universitete veikią liuanistikos vasaros kursai. Klausytojai buvo pasidalinę dviem grupėm — pradedančių ir pažengusiųjų. Pirmiesiems lietuvių kalba yra svetimoji kalba tikrąja šio žodžio prasme. Tad ir mokytojai jos svetimiosios kalbos būdu. Pažengusieji lietuvių kalbą vartoja, bet nelygiai. Vieni kalba be didesnių klaidų, kitiems jau kliūva viskas: ir giminės, ir skaičiai, ir linksniai, ir laikai. Varganas jų žodynas, vargana sintaksė. Kai kurie jau nėra matę ir lietuvių kalbos gramatikos.

Kursuose jiems reikėjo su viskuo susidurti — ir su morfologija, ir su sintakse, ir su literatūra, net su vienu kitu kalbotyros klausimu. Tad idomu, kaip jie visą šitą mokslo krūvį pakėlė. Kokiomis nuotakomis ji kėlė. Kokie buvo viso šito palyginti įtempto darbo vaisiai, nes buvo klausytojų, tikrai nuosirdžiai ir rūpestingai dirbusių, buvo linkusių lengviau ir ši darba žiūrėti. Šiam tikslui buvo pateikta tam tikra anketa, į kurią atsakė septynios kursų lankytojos.

Štai jų vardai: Dovilė Elvaitė (vidurinės mokyklos mokinė iš Brocktono, Mass.), Gailė Jucenaitė (studentė iš Middletowno, Conn.), Saulė Poderytė (studentė iš Sudburio, Kanados), Genė Stankaitė (pradės studijuoti, iš Wetherfieldo, Conn.), Ramunė Stoneytė (studentė iš Southfieldo, Mich.), Birutė Zdanytė (studentė iš Hartfordo, Conn.), Regina Rūta Žymantaitė (studentė iš New Yorko).

Į klausimą, ar šie kursai padidino lietuvių kalbos ir literatūros mokėjimą, neigiamų atsakymų nėra. Visi atsakymai teigiami: Manau, kad dabar geriau moku rašyti lietuviškai. Taip pat tikriausiai daugiau skaitysiu grįžus namo (Elvaitė). Aš jaučiuos labai daug iš-

mokusi, nors to ir nematyti (Jucenaitė). Labai man šie kursai padėjo. Visai rašyti ir skaityti lietuviškai nemokėjau (Poderytė). Labai, nes iš pradžios tikrai nieko nežinojau (Stankaitė). Ko mes neišmokome liuanistinėje mokykloje, tai padarėme čia per trumpą laiką. Daug kas labiau paaiškėjo (Stoneytė). Ir kt.

Antisras klausimas: kokios įtakos šiam mokėjimui turi tėvai, lietuvių jaunimo organizacijos, lietuvių spauda? Iš atsakymų: Tėvai man turi daug įtakos. Daug padėjo ateitininkai, nes dažnai dirbu prie stovyklų laikraščių (Elvaitė). Tėvai turėjo daugiausia įtakos, nes vis reikalauja kalbėti lietuviškai ir bendrauti su lietuviais. Organizacijos padeda susitikti su kitais lietuviais. Spauda turi mažiau įtakos, bet literatūra man dabar daug daugiau patinka (Jucenaitė). Tėvai norėjo, kad į kursus važiuočiau, bet važiuavau norėdama daugiau išsilavinę ir lietuvių kalbą geriau išmokti (Zdanytė). Namuose kalbame lietuviškai, kas savaite skaitau ateinančią lietuvių spaudą (Žymantaitė). Dr. Antanas Klimas yra mano tėvelio draugas ir man patarė į šiuos kursus važiuoti (Stankaitė).

Anketos atsakymai rodo, kad angliška skaitytba stelbia lietuvišką. Angliška skaityti paragina ir mokykla, ir savas noras. Lietuviškas skaitinys rankose atsiduria tik kitų pasakatinimu. Daugiausia lietuviškai perskaityta tik tai, ko Fordhamo kursai reikalavo: kai kas iš Maironio, Satrijos Raganos, Vinco Krėvės, Mariaus Katiliškio, Vinco Ramono, A. Vaičiulaičio, A. Skėmos ir kt. Savarankiškai Sv. Augustinas, Tiltai ir tuneliai, Vieniši pasauliai, Viešnia iš šiaurės, Pa-

(nukelta į 5 psl.)

Kaip nužudyta 400 estų, latvių ir lietuvių karių Sibire

Pasakoja J. Berger, Lenkijos žydas, buvęs kominterno narys

Šią vasarą Londone išleista Joseph Berger knyga įdomi keliais požiūriais. Autorius knygoje — atsiminimuose pasakoja apie Baltijos valstybių karininkų žudymą Norilsko stovykloje, antra, įdomi ir autorius praėjus. Joseph Berger, žydų kilmės, atsirado Vakaruose, Sovietų Sąjungoje buvęs kominterno nariu ir 21 metus buvęs kalėjimuose bei priverčiamojamajam darbu stovyklose.

Bergeris, gimęs 1904 metais Lenkijoje, Krokuvoje, būdamas 15 metų amžiaus, emigravo į Palestiną, įstojo į komunistų partiją, virto tos partijos Palestinoje sekretorium. Apsilankęs Maskvoje ir buvęs priimtas Stalino, Bergeris buvo išsiųstas į Berlyną sekretorium „antiimperialistinės lygos“, 1927 įsteigtos Briusely. Porą metų kalintas Berlyne, jis 1932 vadovauja artimųjų rytų skyriui kominterno centre Maskvoje. 1935 m., stalininių valymų metu suimtas, Bergeris buvo kalinamas, išsiųstas į stovyklą Sibire, turėjęs ir laimės, nes porą kartų jis buvęs nušautas mirties bausmės, bet jos išvengęs. 1951 jis paleidžiamas iš stovyklos, bet paliktas gyventi Sibire. 1956 jis reabilituotas ir, kadangi gimęs Krokuvoje, gavo Lenkijos pilietybę. Bergeris iškeliauja į Lenkiją, metus dirba tarptautinių klausimų institute Varšuvoje ir su

šeima išemigruoja į Izraelį. Šiuo metu jis gyvena Tel Avive ir dėsto Bar Han universitete.

Berger knyga-atsiminimai pavadinti „Shipwreck of a Generation“, The Memoirs of Joseph Berger, Harvill Press, London, 1971. Pasitenkinsime atpasakoję tas jos vietas, kuriose liečiamas Lietuvos karių likimas Norilsko stovykloje. Panašus likimas palietė ir estų bei latvių karius — (liepos 20) tai iškelė New Jersey leidžiamas lenkų dienraštis „Nowy Dziennik“. Bergerio paskelbti duomenys, galimas dalykas, yra pirmieji, liečiant lietuvių karių „Katyną“. Jis štai ką pasakoja.

★

Sovietams 1940 m. okupavus Baltijos valstybes, tų kraštų karininkams buvę suteikti sovietų armijos laipsniai. Jie privalėję pareikšti esą lojalūs ir liko savo tarnybose. Metams po okupacijos praslinkus, 1941 birželio mėn. vidury sovietai pareiškė: per 1,000 karininkų (250 estų, apie 400 latvių ir 400 lietuvių) turi išvykti tariaimai apmokymo į Maskvą. Įsakymas palietęs beveik pilną tų kraštų karininkijos korpusą, gi įsakymo „apmokyti“ išvengė, turėję slėptis, atsidūrę pogrindy ir, prasidėjus vokiečių-sovie-

tų karui, jie aktyviai veikė prieš rusus.

Tik Maskvoje atsiradę, tie karininkai buvę nuginkluoti, suminti ir išgabenti į šiaurės Sibirą, į Norilsko stovyklą. Čia minėtas Bergeris buvęs tų karių tragedijos liudininku. Esą, stopę vykla buvusi tiek perpildyta, kad nebuvo įmanoma karinius atskirti nuo kitų.

Netrukus suimtiesiems kariaus buvo pranešta, kad jiems teks atsakyti „teisme“. Nuėjo niekais karių skundai Maskvos karinėms įstaigoms, pareiškimai apie lojalumą bei sutikimą tarnauti kiekviename, koks bebūtų nurodytas, kariniame daliny.

Ir... prasidėjo mirties nuosprendžių vykdymas.

Baltijos valstybių kariai buvo po vieną iškviečiami iš jų vienučių, NKVD karininkas perskaitydavęs kaltinimo aktą, nurodydamas, pagal kurį „straipsnį“ karys kaltinamas, pvz. už ryšius su pogrindžiu, „penktosios“ kolonos organizavimą, prieš sovietus nukreiptus pasisakymus ir kt. Estų kariai buvę kaltinami nuslopinę 1924 metais Taline įvykusį komunistų samokslą.

Kaltinamiesiems buvo leista 5-10 minučių tarti žodį, po to jiems buvęs perskaitytas mirties nuosprendis. Jis buvęs vykdomas Maskvai patvirtinus — pagal Bergerį, atsakymo netekdavę ilgai laukti. Iš viso Norilsko

reikėjo nužudyta apie 400 Baltijos valstybių karių. Mirties nuosprendžiai neturėjo nieko bendro su karių politiniais įsitikinimais. Atsiminimų knygos autoriui atrodo, kad buvęs duotas įsakymas sušaudyti atitinkamą baltiečių karių skaičių. Kai „norma“ buvusi išpildyta, kiti buvę palikti gyvi, atseit, jų laukė ilgai kalinimo metai stovyklose ir, dažnu atveju, aiški, lėta mirtis Sibire. Bergeris nenurodė, kiek buvo sušaudyta lietuvių, estų bei latvių karių. Netektų abejoti, kad Norilске žuvo, ten palaidoti bent 100 ar daugiau lietuvių karių.

Beje, įdomūs ir autoriaus pateikti trijų tautybių karių apibūdinimai. Jų vienintelis „nusi-kaltimas“ buvęs tai, kad jie, kaip kariai, tarnavę savoms tėvų (nukelta į 5 psl.)

Beje, įdomūs ir autoriaus pateikti trijų tautybių karių apibūdinimai. Jų vienintelis „nusi-kaltimas“ buvęs tai, kad jie, kaip kariai, tarnavę savoms tėvų (nukelta į 5 psl.)

PRADŽIA PABUSTI — PRADŽIA NEMIRTI

SALĖ PASTATYKIM SIMO KUDIRKOS VARDU

Jau eilę metų lietuviškai visuomenei žinoma, kad pranciškonai yra užsimoję New York'e pastatyti Kultūros Židinį.

Jo tikslas — suburti visą lietuvišką veiklą tinkamose, specialiai pritaikytose patalpose, siekiant kuo ilgiausiai išlikti lietuviams šiame verdančiame ir viską, tiesa, be prievartos ir persekiojimo, naikinančiame aplinkos katilė.

Židinio tikslas

Yra iš kalno ruošti jaunąją kartą, išlikti gyviems ir išsaugoti ir puoselėti lietuviškąją kultūrą, tautos papročius ir būdą.

Jo tikslas — pagerinti pačių pranciškonų gyvenimo ir darbo sąlygas, o tuo pačiu išlikti gyvatingiems savo pašaukime. Patraukti į save daugiau darbą, nepašalti ir visada išlikti taisyti lietuviškos švityriais būsimųjų kartų gyvenime, triušiant ir kovojant už lietuviškąją pradžą.

Burtis krūvon

Lietuviams rūpi ir rūpės, kad mes visi burtumės krūvon. Tam reikia atitinkamų patalpų šeštadienei mokyklai, palankių sąlygų organizacinei veiklai, pagaliau ir masinių suėjimų, ugdančių žmogų dvasiškai ir tautiškai. Rūpi turėti salę visuomenės reikalam, salę, kuri visiems būtų prieinama, miegai ir kviečianti užteiti pabuvoti, atgimti, pabūti su visais. Tam reikia Kultūros Židinio. Reikia tokios vietos, kur būtų nuolatinių dvasinių ir tautinių atlaidai.

Kad ten būtume visi

Pranciškonai ėmėsi darbo vieni. Jie daug padarė, daug darbo įdėjo, daug lėšų išlaidoms padengti surinko, bet iki šiol nesusilaukta visuotinio-

mo. Mes sueiname paskirai būrais, mes, būdami organizuoti, pasiūnčiame mums atstovauti savo organizacijų vadovus, ir jų susirenka iki 60, bet vis dėl to kažkodėl mūsų visų nėra.

Yra pasisventusių Židinio statybos darbininkų, lėšų telkėjų, gausių aukotojų, nemaža ir aukų, nemaža stambių sumų, bet dar nėra visuotinio, nėra to ryžto visiems ten būti — ir darbu, ir mintimi, ir širdimi, ir auka.

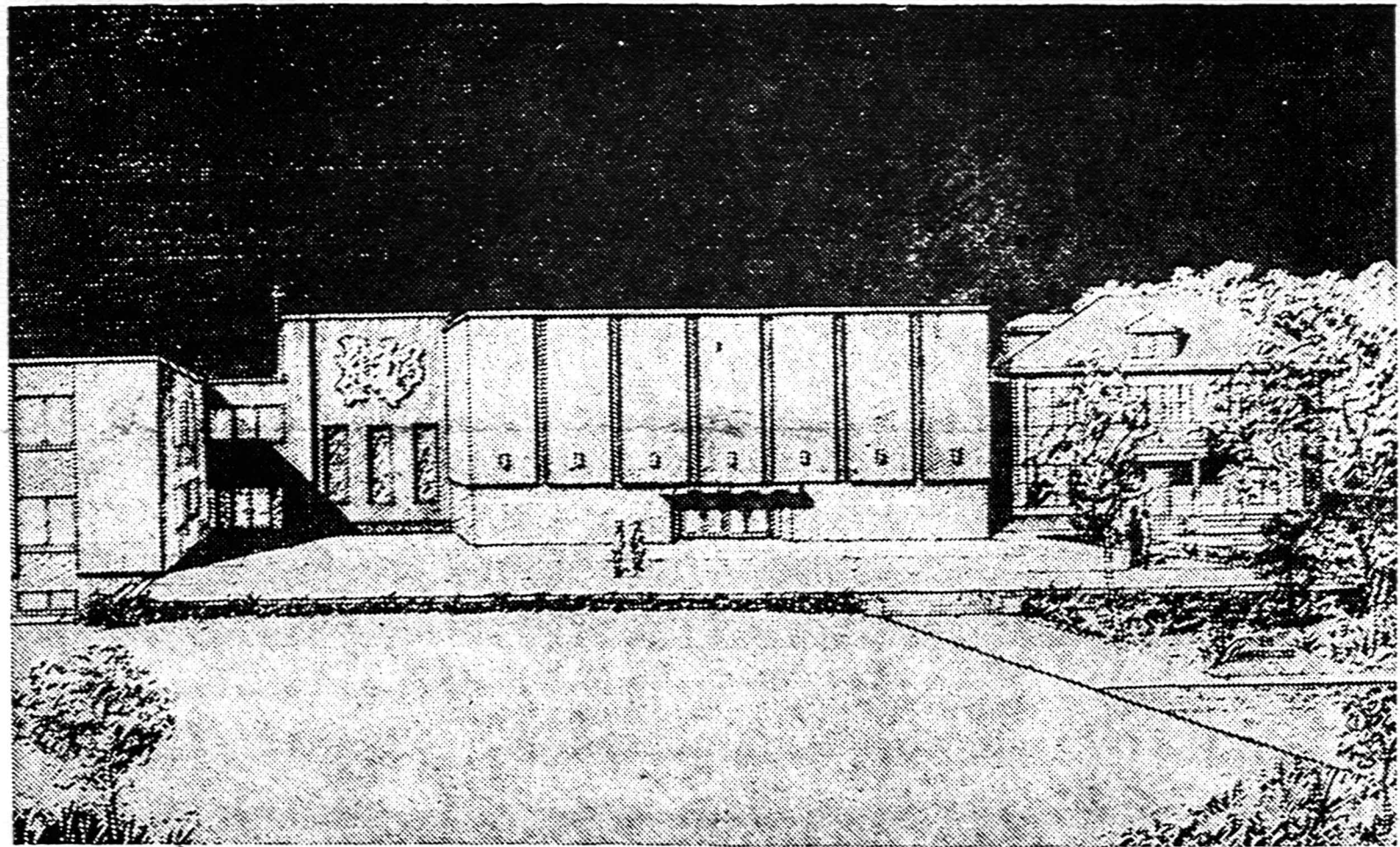
Šis pradas labai išryškėjo paskutiniuose pasitarimuose, ir prieita išvados, kad reikia daryti viską, kad aname kalnelyje — Kultūros Židinio vietoje — būtume visi.

Visi sueiti tegalėsime, kai turėsime patalpą — salę, todėl visi ir turime ateiti kalnui.

Simo Kudirkos vardu

Visi tautos būdai sukurti Kultūros Židiniui yra geri. Vienas iš jų visuotinio būdas. Visi sueję pajudinsime žemę! Tam tikslui reikia kuo didžiausio būrio aukotojų ir visiems atiduoti savo duklę. Pastatyti visuomenei reikia patogią ir puošnią Simo Kudirkos vardo salę.

Tokią pasistatę ir sujungę bendroje Kultūros Židinio sodyboje, būkime tikri, pasijusi (nukelta į 4 psl.)



Taip atrodys statomo Kultūros Židinio salė, koplyčia ir vienuolynas. Dešinėje matosi namas, kur dabar vyksta lietuviškas judėjimas. Planai peržiūrėti ir per naują padaryti prisitaikant prie naujausių reikalavimų. Planus parengė architektas Adolfas Tylius.

PRANAS NAUJOKAITIS

PASISĖJAU ŽALIA RŪTĄ...

Romanas

(7)

Ir dabar juodu vienuodu sėdi kalno viršūnėje. Ant pat krašto status iškilimo. Aikštelėje, iš kur atsiskleidžia platus banguotas slėnis rytuose. Lyg pasakų kraštą, kupinas spindėjimo ir gyvybės...

Kai kurį laiką abu žiūri į tolimas ir tyli.

— Gražu, — pirmoji prakalba Jūratė.

— Tai mano pasakų kraštas. Esu jo karalius. Dovanu tau jį. Būk mano išrinktoji karalaitė, Jūrate.

— Nuostabus esi, Petrai...

— Girdi, ten skamba varpai... Tai mano pilių bokštuose tas skambėjimas. Tark žodį, mano karalaitė...

— Nuostabus esi, Petrai... Poetu gimęs...

— Žiūrėk, kiek ten šviesos prisirinko slėniuose. Į kalnelius, miškeliais apaugusius, subėgo šėšėliai, po žemių kalėjiman uždaryta tamsa. Ateik, mergaitė, į šviesius sodus. Tai mano dovanos tau, nuostabioji mano Jūrate. Sakyk, ar girdi mano kvietimą?

— Nuostabus bernelis esi, Petrai... Dar niekas man nekalbėjo tokių žodžių ir, greičiausiai, nekalbės...

— Tai taip atsiveria mano siela, Jūrate, šitoje gamtos didybėje. Pažiūrėk, kaip šviesu tén plačioje pakalnėje, nusitęsiančioje iki tolimų, kur žemė susisiečia su dangumi. Tai mano širdies šviesa išsiliejo kartu su saule į anas platumas, kai tu esi kartu su manimi.

— Nuostabus esi, Petrai, savo ekstazėje...

— Tai kodėl ir mano švelnų ir šviesų kalbėjimą tu kartoji tuos pačius žodžius? Nudėvėtas, kasdieniškus? Juk mudu abu esame šviesioje kalno viršūnėje, tarp dangaus ir žemės, kur pilnai atsiveria žmonių širdys? Lyg tu nejaustum, ką aš jaučiu?

— Esu realistė, Petrai... Tu pakilai į poezijos aukštumas, paskendai pasakoje. Girdžiu tavo žodžių skambėjimą ir tikiu jų nuosirdumu, bet gražiame slėnyje aš matau tik saulės apšviestus svetimų krašto kaimus, miestelius, miškelius, javų laukus. Gražu, bet tai ne pasaka, ir aš nesugebu kalbėti pasakų žodžiais. Nenusimink, kad aš kitokia.

— Žinau ir aš, kad ten ne pasaka, bet tu juk jauti, ką aš noriu taisyti poezijos vaizdais pasakyti?

— Žinoma, jaučiu, bet esu pratusi prie kasdieninės kalbos, priaugusi prie žemės, prie skurdaus mūsų gyvenimo. Mėgstu, kas apčiuopiama, suprantama, aišku. Miglos lieka miglomis, jos dažnai apgauna iliuzijomis, o realus gyvenimas yra paprastas ir kietas...

— Tai nepatinka, Jūrate, mano pasakos, mano miglų pasauliai? Bet realioji kalba trumpa ir banali, nepasakanti, ką gali išreikšti poezijos žodžiais...

— Nedraudžiu, Petrai, tavo poezijos. Kalbėk, svajok, dainuok. Klausysiuos, stengsiuos išsijausti, suprasti... Tik neprašyk, kad ir aš tokiomis nuostabiais vaizdais prabilčiau...

Daug kartų per šiuos mokslo metus Jūratė su Petru laipiojo po kalnus, klaidžiojo pušynuose, grožėsi rudens spalvomis, žiemos baltumu ir šėšėliais slėniuose. Petras savo lakia vaizduote kūrė poezijos vaizdus, o Jūratė savo paprastumu grąžindavo jį į pilką žemę. Visi, kurie matė, kalbėjo, kad Petras ir Jūratė neatskiriamai išsilygė, kad gražesnės poros ir rasti nebūtų galima.

Petras visada buvo atviresnis, nors ir miglomis apvyniodavo žodžius, o Jūratė daugiau užsidariusi, lyg kokią paslaptį saugojanti, savo intymių jausmų nesaikanti. Priprato Petras, susigyveno su tokia mergaitės laikysena ir buvo šviesos ir laimingas.

Gyvenimas teka kaip upė. Kai kada ramiai, kai kada su potvyniais. Kai pavasaris vėl atsiskleidė pumpurų sprogdinančia jėga, nuostabiais kvapais ir žydėjimu, baigiamieji egzaminai lėkė pririšę ištisas dienas prie užrašų... Laiko tėkmė slinko nesulaikomai į naują vasarą, o Petro ir Jūratės rankose buvo brandos atestatai. Atviro durys į universitetą. Petro pakilę sparnai į Bonną. Gal ir Jūratė apsisprendusi studijuoti. Sakosi, truputį pritinginti... Bet Petras prikalbės... Universitete vėl kartu... Toje pareinio žemėje, saulėje sirpstanciuos vynuogynuos...

Bet kartais laikas turi paslėpti įvykių, netikėtų... — Dėdė atsisaukia! — džiūgauja gauta žinia Petras prie valgyklos sutiktai Jūratei. — Tikras dėdė! Su visa šeima amerikiečių zonoje! Žadu važiuoti at-lankyti.

— Važiuk tuojau. Dabar laisvas. Kaip ilgai manai užtrukti?

— Nežinau. Kelias dienas gal... Ką aš ten ilgai veiksiu. O tu, Jūrate, liksi čia visą vasarą?

— Greičiausiai... Gal kartais nuvažiuosiu ten, kur praėjusią vasarą buvau... Bet ne dabar... Lauksiu tavęs grįžtant...

Bavarijoje Petras užtruko savaitę. Dėdė, mamos brolis, stambus ūkininkas nuo Prienų, bolševikų kalintas už veikimą šauliuose, buvo padaręs Odisejo kelionę arkliais — anais 44-taisiais kaip ir daugelis tremtinių — net iki vakarinės Bavarijos. Privaičiai isitaisęs pas vokiečių ūkininką, dar tik neseniai prisirašę į stovyklą, kad lengviau būtų išvažiuoti kur nors ir užjūrius...

— Pasilik čia, išrūpinsim leidimą apsigyventi, — kalbina dėdė.

— Studijuoti užsirašiau.

— Ir čia yra universitetų... Amerikiečių zonoj daugiau valgyt duoda. Sako, tie anglai dypukus beveik badu marina.

Abudu — dėdė ir dėdienė — toki lipšnūs, draugiški. O pusbrolis Vytautas, kelias metais už Petrą jaunesnis, tiesiog įsikabinęs nenori išleisti. Ir pusseserė Vi-

(Bus daugiau)



Už Simo Kudirkos laisvę Amerikos lietuviškos kolonijose vyko daugybė demonstracijų. Nuotraukoje — demonstracijos prie Sovietų Pasiuntinybės prie JT kai buvo paskelbta kad jis nuteistas 10 metų kalėti. Demonstracijose dalyvavo ir kitų tautų žmonės. Tarp vėliavų matosi žydų jaunimo atstovas. Nuotr. V. Maželio

Pastatykim salę S. Kudirkos vardu

(atkelta iš 3 psl.)

me didesni ir svaresni.

Simo Kudirkos likimo mes nežinome, o jei ir "žinome" jis mūsų reikšmingas, nes esame gyvi ekspertai anos geležinės uždangos teisybės. Mūsų tautoje S. Kudirka yra tas pirmas tautinių atlaidų misijonierius, savo kraujo auka viso pasaulio akys išskėles pavergtas Lietuvos bylą. Jokie žygiai, jokie memorandumai, jokia diplomacija, net mūsų gausūs prašymai ir pinigai nepajėgė padaryti to, ką tautai padarė Simas Kudirka.

Jis tai padarė be posėdžių, be diskusijų, be lėšų. Jis tai padarė ir pats nežinodamas, kas iš to bus. Bet jis savo lietuviškuoju ryžtu įrodė, kad pavergtas lietuvis nori būti laisvas. Jis troško asmeninės, labai brangios kainos — laisvės, bet tuo pačiu jis sukėlė mūsų snūduriuojančią aplinką ir pažadino mūsų širdis lietuviškam reikalui. Jis mūsų jaunimui, kaip jie vadino tėvų ir vyresniųjų keltą "mitą" apie Lietuvą, apie jos nepriklausomą

gyvenimą ir apie jos laisvę, paverbtę tikrovę. Jaunimas iškėlė jo laisvės troškimą ir gaivališkai išėjo drauge su Simu visam pasauliui pademonstruoti. Garbė Jam ir Jums!

Tuo pat siųskime auką Simas Kudirka vertas tokio paminklo ir nežiūrint, koks jo likimas, jei jis gyvas, ir koks bus jo gyvenimo būdas ateityje.

O jei jis jau amžinybėje, tai tegul dega Simo Kudirkos salės žiburiai, salės, į kurią mes patys, mūsų vaikai, mūsų giminės, mūsų anūkai, mūsų jaunimas rinksis dvasinių ir tautinių atlaidų.

Mūsų visų auka įgalina tai padaryti. Siųskime aukas tuo pat! Kita paraginkime, kita paklauskime, ar pasiuntė. Tas būtina, tas labai garbinga, nes tai mūsų visų.

Atlikim savo pareigą ne šiandien, bet tuo pat, dešimties minučių bėgyje.

Aukus siųsti: Building Fund, Franciscan Monastery, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221. (J.R.)

ŽUVO RAŠYTOJAS JUOZAS TININIS

Rugpjūčio 1, sekmadienį, popiet ant greitojo kelio į San Francisco automobilio nelaimėje žuvo rašytojas Juozas Tinnis. Su juo važiuoti p. Strikaitienė sužeista ir paguldyta į ligoninę. Gyveno Los Angeles, Calif., kur ir palaidotas.

Vėlonis buvo gimęs 1911 m. lapkričio 4 d. Reizgynės vienybėje, Panemunėlio valsčiuje, Rokiškio apskr. 1928 baigė Rokiškio gimnaziją, 1935 m. Vytauto Didžiojo universiteto teologijos-filosofijos fakultete baigė klasikinę kalbą, 1938 Nancy universitete studijavo prancūzų literatūrą, 1945-48 graikų kalbos studijas gilinoti Tiubingeno universitete Vokietijoje. Mokėsi dar atvykęs į JAV, 1958-59 Los Angeles miesto kolegijoje studijavo iškalbą, 1960 Vienos universitete studijavo lyginamąją kalbotyrą ir parašė disertaciją.

Mokytoju buvo Joniškio gimnazijoje 1936-1944 m., dėstė lotynų ir prancūzų kalbas. 1946-49 mokytojavo Tiubingeno-Pfuldingo lietuvių gimnazijoje.

Iš Vokietijos 1949 m. buvo išvykęs į Australiją, iš ten į Ameriką atvyko 1954 m.

Nuo 1925 m. reiškėsi ateitininkuose, buvo Satrijos meno draugijos narys. Rašė Ateityje, N. Romuovoje, Rytė. Nuo 1949 spausdino savo kūrybą. Išleido "Sužadėtinė" — novelių rinkinį 1957 m., "Dailininko žmona" — romaną 1970 m., "Nuskaitytas žiedas" — novelių rinkinį 1970 m.

Yra išvertęs nemažą iš kitų kalbų (B. de St. Pierre — Paulius ir Virginija). Daug rašė ir kalbos klausimais. Didėsnį darbą liko rankraščiuose — Greek and Lithuanian, Latin and Lithuanian.

S. Kudirka reikalauja Lietuvai nepriklausomybės

(atkelta iš 1 psl.)

džava".

"Gėda, bet net ir laivyne aš radau tos rūšies neteisę ir tautinę diskriminaciją. Spaudoje (sovietinėje) aš skaičiau apie didįjį Lietuvos laivyną, bet iš tikrųjų nėra jokio Lietuvos laivyno. Jis tėra lietuviškas tik tiek, kiek eilinių jūrininkų yra lietuvių. Lietuvių viršininkų šiame laivyne tėra tik išimtis: daugumas net nemoka lietuviškai. Vyriausia vadina Lietuvos laivyno vadovybę gyvena Maskvoje ir mumis, lietuviams, nepasitiki. Leidimų išplaukti užsienin ir išlipti į (svetimą) krantą lietuviams paprastai neduoda.

Pagal dokumentą, vyriausias teisėjas tada Kudirką paklausė: "Tamsta laikai, kad tamsta norėjai rasti J. A. V. laisvę, kurios, tamstos manymu, nesą Sovietų Sąjungoje. Kaip tamsta paaiškinsi, kodėl jie tamsta grąžino?". Kudirka atsakė: "Eiliniai amerikiečiai mane priėmė labai gerai. Matydami, kad man šalta, jie davė man šiltus drabužius, tuo tarpu po to rusų jūrininkai mane mušė, iki netekau samonės ir jie sušūšino man keli, kada aš guėjau keletą mėnesių kalėjime. Aš nelaikau didele (amerikiečių) tragedija, kad mane grąžino. Pagal Teherano, Jaltos ir Potsdamo konferencijų sprendimus išitos valstybės ašidūrė vergijoje. Amerikiečių karinės valdžios akys aš, kaip lietuvis, buvau teisėta nuosavybė Brežnevo, Stalino paveldėtojo, ir turėjau būti jam grąžintas".

Gegužės 18, liudininkų apklausinėjimo metu, jūrininkai liudijo mušę Kudirką. Pirmininkaujantis paklausė antrą liudininką, kuris gerai Kudirką pažinojo, kodėl jis (Kudirka) mėgino iš Sovietų Sąjungos pabėgti. Kai liudininkas atsakė, kad Kudirką į tai buvo pastūmėtas, pirmininkaujantis liudininką sustabdė.

Sovetskaja Litva politinis komisaras paklausė Kudirką, ar jis būtų siekęs J. V. azylį, jei būtų žinojęs, kad "tamsta nerasi ten darbo ir kad, jei tai būtų padaręs, turėtų valyti išvietes?" Kudirka atsakė: "Darbas nesvarbu koks. Nėra negarbingų darbų, ir jei aš būčiau valęs išvietes, tai būčiau daręs tai su ramia sąžine, ko jūs neturite savo darbe. Jūsų partijos nario bilietas yra tik racio bilietas".

Gegužės 19 prokuroras paskutinėje kalboje reikė pasipiktinimą Kudirkos išdavyste. Jis reikalavo skirti 15 metų griežtųjų darbų stovyklą ir konfiskuoti visus asmeninius daiktus.

Savo paskutinėje apsigynimo kalboje Kudirka minėjo pareiškimus Markso, Lenino ir kitų, išryškindamas skirtumą tarp socialistų teorijos ir praktikos Lietuvoje. "Tarptautinės teisės požiūriu — sakė Kudirka — aš nesu nusikaltėlis. Mano apsisprendimas vykty užsienin neprieštarauja Jungtinių Tautų deklaracijai apie žmogaus teises nei Sovietų konstitucijai. Dėl to aš laikau save visiškai nekaltu. Tačiau aš žinau labai gerai, kad mano likimas jau yra nuspręstas saugumo organų".

Kudirka atpasakojo, kaip vyr. lt. Urbonas, tardymo sekcijos viršininkas Kismanas, KGB (slaptosios policijos) gen. majoras Petkevičius ir daugelis kitų slaptosios policijos pareigūnų, kai kurie atvykę specialiai iš Maskvos, stengėsi jį perauklėti. Jie siūlė jam pasmerkti "buržuazinę nacionalizmą" Lietuvoje ir užsieny, kuris ideologiškai paruošęs jį išdavystei, užsimindami apie lengvesnę bausmę, jei jis kooperuos. Bet pagal dokumentą, Kudirka pareiškė, kad jis atsi-



Amerikos spaudos antraštės apie S. Kudirką: The Boston Globe, The Philadelphia Inquirer, Los Angeles Times, Newsday Long Island).

sakė savo asmeninės laisvės vardan savo tikrosios tėvynės Lietuvos. Seši mėnesiai kalėjimo vienutėje — sakė jis — buvo užtenkamas laikas jam giliai viską permąstyti.

Kudirka tęsė: "Aš atsimenu, kai mokiausi Vilniuje, vietoj dviejų kalėjimų vokiečių laikais buvo septyni sovietinio valdymo metu, ir juose buvo apie 20,000 kalinių. Jie (kalėjimai) buvo perpildyti iki 1955. Jau 1950 lietuvių su vaikais bangom buvo siunčiami į koncentracijos stovyklas... Stalino mirtis išgelbėjo mano tautą nuo fizinio išnaikinimo. Tačiau politika iš esmės pasiliko ta pati.

"Dabar — tęsė Kudirka — mes esame pasmerkti išmirti daug lėtesne mirtimi — asimiliacija. Tačiau mes nenorime mirti. Dešimtį metų mūsų 'broliai miškuose' (Lietuvos partizanai) kovojo, tikėdami, kad Vakarai apie mūsų kovą žinojo ir ją rėmė, bent moraliai. Tie, kurie žuvo kovoje ar koncentracijos lageriuose, tuo tikėjo taip pat. (Net valstybės saugumo pareigūnai pripažino, kad 50,000 Lietuvos partizanų žuvo). Atlanto charta, kuri žadėjo pavergtom tautom laisvę, buvo tuščias pažadas, atsiėjęs mano tautai 50,000 žuvusių ir 400,000 deportuotų, kurių 150,000 rado kapus Sibiro žemėje..."

"Narsiausi ir ryžtingiausi Lietuvos patriotai buvo fizikai sunaikinti. Bet išaugo nauja generacija, pasiryžusi sekti savo tėvų keliais. Kai aš atsisakiau įvykdyti valstybės saugumo organų norą, jie grasino man mirties sprendimu. Aš esu ištikimas katalikas. Tad jei vyriausias teismas pasmerks mane mirti, aš prašyčiau pakviesti man kunigą, kad man suteiktų Katalikų Bažnyčios paskutinį patarnavimą".

Sioj vietoj pirmininkaujantis pertraukė Kudirką ir sakė: "Aš nesuprantu, apie ką tamsta kalbi".

Kudirka: "Aš prašau vyriausią teismą nepersekioti mano motinos, mano žmonos ir mano vaikų. Aš prašau jus jiems nekenkti".

Pirmininkaujantis: "Tamstos paties elgesys užtraukia nelaimę tamstos šeimai".

Kudirka: "Ne mano, bet jūsų. Aš tikėjau, kad Amerikos pagelbėti mano šeimai daugiau, negu ta vergo alga, ko kiau aš čia gaunu. Be to, aš turėjau vilties išgauti ją užsienin".

Pirmininkaujantis paskaitė iš laikraščio: "J. A. V. yra sudarytas komitetas padėti Kudirkos šeimai". Iš kito laikraščio: "J. A. V. numatė padėti Kudirkos šeimai, nors daugelis Amerikos šeimų, kurių maitintojai žuvo Vietname, yra paliktos likimo malonei".

Kudirka pastebėjo: "Matyt,

šis komitetas yra rankose tų, kurie remia taiką".

Prieš nuteisiamas, gegužės 20 dieną, Kudirka pareiškė: "Aš neturiu nieko pridėti prie to, ką esu pasakęs, išskyrus vieną troškimą, tiksliau sakant, prašymą tiek vyriausiajam teismui, tiek Sovietų Sąjungos vyriausybei: aš prašau suteikti mano tėvynei Lietuvai nepriklausomybę".

Pirmininkaujantis: "Kaip tamsta įsivaizduoji nepriklausomą Lietuvą?"

Kudirka: "Nepriklausoma Lietuva, mano supratimu, turi suverenią vyriausybę ir nėra okupuota (svetimos) kariuomenės. Vyriausybė turi tautinę administraciją, savo teisių sistemą ir laisvą demokratinę rinkimų sistemą. Kitų kraštų įstatymai nėra privalomi šiai vyriausybei, kaip dabar yra (privalomi) Rusijos įstatymai. Nepriklausomajai Lietuvoj neturėtų dominuoti rusų kalba, kaip dabar yra. Aš norėčiau, kad Lietuvoje nebūtų daugiau

tėkčių teismų, kaip manasis".

Pirmininkaujantis: "Gal tamsta sakysi, kad šis teismas nebuvo demokratiškas, buvo neteisėtas?"

Kudirka: "Tai žinoma, kiek jis yra su rūpestingai tinklu užtrauktais langais, uždarom durim ir su rusais sargybiniiais. Demokratiname teisme, kiekvienam, kuris nori, leidžiama dalyvauti. Jei aš išdaviau savo tėvynei, tai kodėl jūs bijojotės parodyti visuomenei išdaviką? Leiskite visuomenei pačiai mane teisti. Deja, teismo salė yra tuščia. Be savo žmonos ir keleto čekistų (slaptosios policijos), aš nieko daugiau nematau. Yra taip pat keletas sargybinių, bet jie nemoka lietuviškai ir nežino, apie ką čia svarstoma".

Po trumpo nesutarimo pirmininkaujantis paskelbė sprendimą: "Dešimt metų darbo griežto režimo stovykloje su asmeninės nuosavybės konfiskavimu". Pagal dokumentą, kai išgirdo sprendimą, Kudirka negalėjo paslėpti savo pasiten-

kinimo: jis buvo manęs būsiąs sušaudytas.

Tuoju po teismo valstybės saugumo tarnautojai paėmė iš jo buto baldus, kilimą, radijo aparatą, vertės apie už 700 rublių (770 dol. pagal oficialią kainą).

Kudirkos teismo apžvalginkai baigia savo pranešimą priesaū: "Ligi šios dienos Kudirka nežino, kad jam gresia būti internuotam į psichiatrinę ligoninę. Tačiau jo giminės, pažįstami atsisakė nusilenkti čekistų (slaptosios policijos) grasinimam ir pasirašyti pareiškimus, kad jis yra psichiškai nenormalus. Vilniaus miesto gydytojai su psichiatru Gutmanu prieky taip pat pasipriešino čekistų spaudimui. Jie skelbė, kad Simas Kudirka visiškai sveikas".

Sovietiniai dissidentai — baigia Newsday — iš asmeninės patirties sako, kad internavimas psichiatrinėje ligoninėje yra daug baisesnis dalykas negu priverčiamųjų darbų kalėjime.

GAISRAS SUNAIKINO CLEVELANDO LIETUVIŲ SALĘ

Pirmadienį, rugpjūčio 2, gaisras visiškai sunaikino Clevelando lietuvių salę, kurioje beveik 70 metų vyko visi lietuvių renginiai. Gaisras prasidėjo apie 7 val. vak. pastato kime esančiame sandėlyje. Liepsna greitai pasiekė stogą ir viršutinę salę. Apie 60 gaisrininkų kovojo su ugnimi ir saugojo, kad gaisras neišsiplestų į gretimai esantį Dirvos pastatą ir kitus namus.

1902 metais Clevelando lietuvių organizacijos įsigijo šią salę, kurioje vyko gausūs lie-

tuvių susirinkimai, ypač tuo metu, kai Lietuva tapo nepriklausoma. Čia buvo telkiama Lietuvai pagalba, rengiami koncertai, vaidinimai, suvažiavimai. Nors gaisras sunaikino daug lietuvių turto, bet atminimuose pasilieka turtinga Clevelando lietuvių salės istorija ir vyresnės lietuvių emigracijos darbai.

Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu ir Lithuanian Village būvės pirmininkas Juozas Stempuzis ragina visus Clevelando

lietuvius stoti talkon naujųjų namų statybai.

— Dabar atėjo metas skubiai veikti ir nedelsiant pasistatyti naują salę ir klubą. Statybos darbai gali būti pradėti mėnesio laikotarpyje, įeigu Clevelando lietuvių sutelks visas savo jėgas ir išteklius.

Turi išaugti naujas centras, kur vėl telksis Clevelando lietuvių visuomeninė ir kultūrinė veikla. Dabar to nepadare, jau niekada nepadarysime, — pareiškė pirmininkas.



Gaisro sunaikinta Lietuvių salė Clevelande (6835 Superior Ave.). Gaisras kilo rugpjūčio 2 vakare.

SU ČIURLIONIEČIAIS P. AMERIKOJ

RASO A. SABALIS,
SPECIALUS DARBININKO
KORESPONDENTAS

(Tęsinys iš praeito nr.)

(5)

Pamaldos ir 25,000 žiurovų
atviro dangaus teatre

Birželio 27, sekmadienį, iš ryto Bogotos lietuvių koplyčioje prof. kun. V. Mankeliūnas atviro dangaus teatrą, esantį Bogotos mišias ir pasakė pamokslą. Mišių metu giedojo Čiurlionio ansamblio vyrų choras. Čia buvo suvažiavę beveik visi Bogotoje gyvenę lietuviai, maži ir dideli.

Iš pamaldų, kas autobusais, kas lengvomis mašinomis, nusukę į Media Torta — atviro dangaus teatrą, esantį Bogotos kalnų ir dangoraižių pašlaitėje, po atviro dangumi, tik scena po didžiuliu gobtuvu. Čia sekmadieniais rengiami populiari koncertai, gal būt, ir visokie mitingai. Viskas nemokamai.

Mane savo nauju Buicku atvežė Vyt. Didžiulis. Bet jis tik mane paliko. Pats nuvažiojo, nes, esą, "čia rakinsi, ar nerakinsi, bet mašinos vis tiek nerasi".

Nuo kelio žiūrint žemyn 200-300 pėdų ir aukštyrą kiek akys užmato, girdėti neapsakomai margos minios ūžesys. Būriai lipa aukštyrą, kiti bando žemyn, vis ieško patogesnės vietos atsisėsti. O gal ir porai valandų kur po tropiškų krūmų nusistėti. Minia gerai nusiteikusi. Tarp jos zuja visokių užkandžių pardavėjai. Atrodo, kad visi kartu kalba ir niekas nesiklauso. Kyla klausimas, o kaip bus, kai Čiurlionis bandys pradėti programą.

Sunkiai spraudžiuosi žemyn, artyn prie savųjų. Scenoje

Kaip nužudyta
400 karininkų

(atkelta iš 3 psl.)

vynėms.

Lietuviai, pasak Bergerio, dažniausiai nemokėję rusiškai, jie buvo aiškūs tautinio nusistatymo. Gal dėl to jie sugebėję prisitaikyti prie stovyklos sąlygų, jie buvo suorganizavę savo darbo brigadas, dirbę sunkiai ir ne kartą virš normos. Dauguma lietuvių karių buvo iš turtingesnių ūkininkų, jie turėję vidurinį išsilavinimą ir jų tarp buvęs ne vienas intelektualas.

Latvių buvusios dvi grupės: vieni elgėsi lietuvių pavyzdžiu, kiti gi nuolat protestavo, stovyklos vadovybę kaltino kalinių teisių pažeidimu ir atsisakydavo kalbėti rusiškai. Dar kiti tokie buvę estai: jiems gyvenimas atrodė neturintis prasmės, jie vengdavo darbo, žudydavosi ne tik paskirai, bet ir grupėmis. Porai metų pralindę, jų beliko tik sauja. (Elta)

Fordhamo
kursus...

(atkelta iš 3 psl.)

lik ašaras Maskvoje, Landsbergio Kelionė ir kt.

Idomūs kai kurie pasisakymai "Mano pastabų" skiltyje. Negerai, kad per trumpą laiką buvo norėta per daug duoti, pvz. būtų buvę geriau išnagrinėti 3-4 autorius gerai, o ne visus tik apgraibomis. Abejotina svečių lektorių nauda: kokios poros paskaitų negalima nei pasisavinti, nei visumos iš jų įvertinti. Daugiausia ir geriausia išmoka gramatikos, nes buvo sistemingai dirbta. Vienai kursų lankytojai patiko savarakiškas gyvenimas universiteto bendrabutyje. Viena nusivylė mažu skaičiumi lankytojų. Viena prisiminė savo dėstytojus ir jiems padėkojo: "Ačiū labai už kantrybę!".

S. B.

triūsa režisoriaus ir dekoratoriaus Petras Maželis. Sukinėjasi valstybinio radijo RON pranešėjas ir kiti. Koncertas bus transliuojamas per radiją į visą kraštą. Jei sekmadienio pramoga, tai pramoga visiem, visam kraštui!

Po truputį renkami scenon Čiurlionietės. Jom keliamos ovacijos. Koncertas pradėdamas. Pirmiausia radijo pranešėjas supažindina klausytojus su Čiurlionio ansamblio trumpa istorija, gyvai pasakoja, kas bus dainuojama, kaip atrodo dainininkės ir kt. Čiurlioniečiai pasipuošę tautiniais drabužiais, prieky kanklininkai.

Koncertas pradėdamas Kolombijos ir Lietuvos himnais. Kai giedamas Lietuvos himnas, tūkstantinės minios sustojusios mounuoja baltomis nosinaitėmis. Įspūdis ir vaizdas nepaprastas. Tai draugiškumo pareiškimas. Po himnų griausmingi plojimai. Radijo pranešėjas audrina publiką. Lietuvos konsulas St. Sirutis trumpai, gyvai pasveikina minią. Programą ispanų kalba pranešinėja Paulina Masiotienė. Pasigirsta populiarieji Čiurlioniečių daina Skamba skamba kanklės. Dainuoja mišrus choras, ir groja kanklininkai. Kalne išdėstyti garsiai kalbiai toli neša lietuvių širdžiai mielus lietuviškos dainos garsus. Minia kelia ovacijas. Po šešios Subatėlės radijo pranešėjas, visą laiką įsiterpdamas su savo gyvomis pastabomis surinkta: "Ar patiko?" Minia ploja. Pranešėjas: "Žiūrėkite, kokios gražios tos lietuvių merginos ir vyrai! Tai reta proga mum tokius puikius žmones matyti ir girdėti. Tai Baltijos krantų Amerikos lietuviai!" Ir vėl: "Ar norėtumėt pamatyti Lietuvą? Kas norėtųmėt, atsisistokit." Visi stojasi ir ilgai ploja. Po Malūno ar kito kurio šokio pranešėjas: "Paplomkim dar ir dar!" Ir vėl jis: "Žinote, kad mes eksportuojame Lietuvon kavą, o jie mum gražiausias merginas!" Tarp choro ir minios ryšys gyvas ir mielas. Maestro Alfonsas Mikulskis patenkintas ir gerai nusiteikęs.

Programa truko vieną valandą. Ji buvo kiek sutrumpinta. Solistai Irena Grigaliūnaitė, A. Gylis ir Vl. Plečkaitis puikiai dainavo.

Čiurlioniečiai — Meksikos liaudies dainininkų svečiai
Tik nuaidėjus Čiurlioniečių tradicinės dainos Namo paskutiniam garsam, scenon įbėga meksikiečių liaudies dainininkų ir muzikantų grupė. Vieni, nieko nelaukdami, dainuoja, o kiti paprašo, kad Čiurlioniečiai pasilikytų scenoje, kad būtų jų svečiai. Jie traukia savo saulėtojo krašto dainas, pritariant klarnetam ir gitarom. Prie mikrofono keičiasi vienas po kito. Meksikiečiai pasipuošę plačiom skrybėlėmis, plačiom kelnėmis, kurių kraštai blizga lyg paausuoti pinigėliai. Spalvinga ir labai gyva. Bet jų drabužių atspalvis juodas, kaip ir visų pietiečių drabužių.

Dėl laiko stokos viso meksikiečių koncerto nebuvo galima išklausyti. Ramiai pasitraukdami nuo scenos, palikom juos audringai dainuojančius apie saulę ir meilę, kuri niekada nesibaigianti. Veržiantis per susigrūdusią minią į kelią, ant kalno minia plojo ir maloniai šypsojos.

Siuo koncertu visi buvom patenkinti, o labiausiai tai Medellino lietuvių vadovas kun. M. Tamošiūnas. Jis man tvirtino, kad koncerto klausytis buvo susirinkę 25,000 žmonių. Gal tiek, o gal ir daugiau. Kas juos tų kalnų ir dangoraižių pašlaitėse galėjo suskaičiuoti?

Į Caracas, bet tik JAV piliečiai: Venecuelai ir taip jau užtenka agentų iš už geležinės uždangos

Jau iš vakaro mus pasiekė žinia, kad Venecuelos konsulat

neduoda įvažiavimo vizų ne Amerikos piliečiams. Jie jau ir taip daug bėdų turį su agentais iš už geležinės uždangos. Nepadėjo aiškinimais, kad Čiurlioniečiai yra labai lojalūs žmonės, griežti antikomunistai, visi iš JAV-bių. Atsisakė tarpininkauti ir JAV konsulas, nes tai ne jų piliečiai. O tokių neįsileidžiamų į Venecuelą tarpe buvo ir viso ansamblio siela — ponai Mikulskiai, — viso 14 asmenų. Kun. M. Tamošiūnas ramino, sakdamas, kad Kolombijoje yra ir daugiau miestų, kur gyvena lietuviai, ir ten surengsias nepaprastus koncertus. Pasirodo, kad jis vis dar tebėra Lietuvos pilietis, nešiojantis nepriklausomos Lietuvos pasą ir su juo daug kartų buvęs JAV ir kituose kraštuose.

Seštadienį ir sekmadienį visos įstaigos uždarytos. Maestro A. Mikulskis, paklaustas apie tai, atsakė: "Vokietijoje, tuoj po karo, turėjom daug keblesnių kliūčių, pervaziuojant iš vienos karinės zonos į kitą. Karo metu ir pokary mum niekas nesutrukdė, tai juo labiau nesutrukdys dabar!" A. Mikulskis, 31 metus nešęs Čiurlionio ansamblio vėliavą, visada buvo nenugalimas entuziastas. Toks yra likęs ir šiandien.

Bet vis dėlto mes palikom neįsileidžiamuosius ir išskridom į Caracas, Venecuelos sostinę. Jau sutemus, mus pasitiko Venecuelos lietuvių bendruomenės pirm. J. Venckus, J. Kakanauza, Nausėda ir būriniai lietuvių. Keli jaunuoliai su plakatais ispanų kalba ir gėlėmis sveikino Čiurlioniečius. Apie 12 val. nakties dviem kariniais autobusais gerai nusiteikę pasiekėme už 150 kilometrų esantį Maracaj miestą ir jo karinę įgulą. Greitkelis, kuris niekada neįsikiša nuo senesnių nutiestų greitkelių JAV, pilnas mašinų ir autobusų. Pravažiavom kelis kalnų tunelius. Daug naujų mašinų buvo matyti Caracas aerodromo aikštėje ir pravažiuojant gatves ir kelius. Daug JAV ir V. Vokietijos skelbimų dangoriai viršūnėse ir keliuose. Čia jau kitas pasaulis, gal ir teisingai sakoma, antroji Amerika.

Kareivinės senos, panašios į atmintinas prūsų kareivines; tik kiemuose tropiškų medžių. Mus lydi lietuvis leitenantas Balys Petrusėvičius. Labai malonus jaunas vyras, mokėjęs saliečių lietuvių gimnazijoje, Romoje. Liepos 5, Venecuelos nepriklausomybės dieną, gausias dar vieną žvaigždutę.

Vyrus apgyvendino vienoje dviejų aukštų lovų patalpoje, c moteris — karininkų ramovė. Tuoj pastebėjom, kad patogumai, kuriuos turėjom Medellino ir Bogotos viešbučiuose, čia yra dingę. Pusryčiai, pietūs ir vakarienė — karininkų valgykloje. Ltn. B. Petrusėvičius pastebėjo, kad po kareivinių kiemų nevaikšiotume trumpomis kelnėmis ir be marškinių.

(Bus daugiau)

HARTFORD, CONN.

Svč. Trejybės vyrų klubo metiniai komunistų pusrėčiai įvyko birželio 20. Mišias Svč. Trejybės bažnyčioje aukėjo ir pamokslą pasakė klubo kapelionas kun. J. Rikteraitis. Po to nariai ir svečiai rinkosi į Lietuvių Piliečių klubą. Pusryčiam įdomiai vadovavo teisėjas Pranas Mončiūnas. Svečių tarpe dalyvavo ir kalbas pasakė Hartfordo burmistras George Athanson, miesto išdininkas John "Bud" Mahon, kapelionas kun. J. Rikteraitis ir kt. Klubui vadovauja A. Grigas.

Baisiojo birželio įvykiai pamėnėti pamaldomis Svč. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Mišias aukėjo ir pamokslą lietuviškai bei angliškai pasakė klebonas kun. J. Matutis. Per mišias giedojo Aido



Jūro šauliai Jurgis Baublys, Stasys Bernotavičius ir Juozas Kinčius Detrote ruošiasi skandinti vainiką.

KULTŪRINEI ŠAULIŲ SAVAITEI DAINAVOJE PRAEJUS

(Tęsinys iš praito nr.)

Moterų šaulių diena

Birželio septynioliktąjį praėjus nuotaikingai. Padaugėjo moterų. Jos buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais. K. Kodatienė, LSST c.v. moterų vadovė, dėvėjo dar nepriklausomos Lietuvos laikų šaulės uniformą.

Stefa Kaunelienė, Saulės Tremtyje redaktorė, pristatė Saulės Stetos Rūkiešės Sibiro atsiminimų knygą "Grįžimas į laisvę". Šioje apžvalginėje pasakaitoje prelegentė parodė savo erudiciją ir literatūrinį nusimanyimą. Pasiūlė šią knygą būtinai perskaityti patiems ir patarti skaityti kitiems. Klausytojai jos žodžius nuosirdžiai priėmė ir išreiškė savo dėkingumą audringomis katutėmis.

V. Mingela, prieš šešias savaites svečiavęsis Hot Springs, Arkansas valstijoje, pas rašytoją Stefą ir Kostą Rūkus, atvežė jos didelį apgailestavimą, kad ji pati negalėjo atvykti į šauliškąją kultūrinę savaitę, nors labai norėjo! Visiem šauliam ir šaulėm abu Rūkai perdavė širdingų linkėjimų.

Kun. Viktoras Kriščiūnevičius, Sv. Petro parapijos klebonas, savo paskaitoje turinčiai ir vaizdžiai išdėstė daugelio lietuvių patriotų kunigų pastangas kovojant dėl Lietuvos laisvės. Maironis, Vaižgantas, Matulaitis, Skvireckas, Prapuolenis ir daugybė kitų rūpinosi tautos laisvės idealų įgyvendinimu ir lietuvių kultūros išskėlimu.

Per dieną nepavargusios šaulės dar suruošė bendrą sesių ir brolių linksmavakarį. Tą suėjimą jos pavadino vakarone. K. Kodatienės rūpesčiu "ant greituju" buvo paruoštas linksmas montažas. Montažo aktorė — S. Kaunelienė, M. Simkienė, B. Selenienė, — gal ir daugiau. Po visos dienos įtempto darbo, paskaitų klausymo, bėginėjimo ir Spygliaus vilionių toks atsigai-

choras. Solo giedojo dr. Izidorius Alis. Mišių pabaigą sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai. Tėvynės Garsų radijo programoje vedėjas Algimantas Dragūnevičius dalį programos skyrė birželio įvykiams prisiminti.

L.A.P. Klubas lietuvių parke buvo suruošęs gegužinę, kurioje buvo daug lietuvių, jų draugų ir miesto burmistras George A. Athanson.

Stasė Salmaitė ir inž. Zdislovas Koronkevičiai, iš Santa Monica, Calif., Hartforde aplankę gimines — pusseserę Izabelę Salmaitę ir Joną Bernotą. Zdislovas Koronkevičius buvo išemigravęs į Australiją, ten išgyveno 17 metų ir buvo įstojęs į aviaciją. Atvykęs į JAV, dirba Santa Monica aerodrome ir tikrina išskrendančius lėktuvus.

V. Mingela

vinimas buvo labai vietoj. Salėje skambėjo linksmas, sakyčiau, skautiškas, bet kartu ir šauliškas juokas. Vėliau buvo deklamacijos ir dainos, kurias dainavo visi, visi — ir balsingieji, ir bebalisiai. Ir broliai šauliai nepasidavė sesėm. Atsirado deklamatorių ir net solistų. O Stasio Butkaus šaulių kuopos moterų vadovė pavaišino mus vaisvandeniūlais.

Moterų diena, atrodo, labai pasisekė. Dalyvavo per 50 šaulių. Tikimės, jog ateity bus dar šauliai; ypač reikia tikėtis, kad dalyvaus bent šimtinė.

Jūros šaulių diena

Birželio 18 rytą skubėjome į šios dienos oficialų atidarymą.

LSST c.v. jūros šaulių vadovas Mykolas Vitkus pristatė šios dienos vadovą LSST c.v. I sekretorių Jurgį Baublį.

J. Baublys skaitė didelio susidomėjimo susilaukusią paskaitą "Lietuvos žemės paviršius nuo pat ledynų gaidynės". Paskaita buvo perteikta suprantamai, populiariai kalba, nevartojant (kur buvo galima išvengti) mokslinės terminologijos. Paskaitos turinui paaikškinti bei pailiustruoti prelegentas naudojo savo pagamintą reljefinį Lietuvos žemėlapi (jam pagaminti jis paaukojo beveik dešimties metų savo laisvalaikis ir atostogas).

Be to, J. Baublys prisiminė jūros šaulių, kartu ir skautų veiklos pradžią 1927 ir tos veiklos pradininką prof. J. Simoliūną. Prisiminė ir jūros dieną 1936 Klaipėdoje.

Po paskaitos buvo daug klausimų, į kuriuos viceprelegentas mielai atsakė. LSST c.v. vicepremininkas K. Milkovaitis skaitė paskaitą apie Klaipėdos kraštą ir jo ekonomiją bei kultūrinę reikšmę Lietuvai. Paskaitą užbaigė šiomis mintimis: Mes gyvenime ir kovose, kol Lietuva su Klaipėdos kraštu vėl bus laisva. Gal tas laikas arti, o gal reikės kiek palaukti.

Jūros šaulių dienos programa po paskaitų buvo tęsiama prie Spygliaus ežero. Vadovavo K. Milkovaitis.

Iškilmingai buvo pagerbti žuvę lietuvių jūrininkai ir partizanai. Sesės nupynė didžiulį azuolų lapų vainiką, o sesė K. Kodatienė sukūrė eilėraščių ir ji perskaitė prieš vainiko paskandinimą.

Si liūdna apeiga daugelį sujaudino. Su gauduliu buvo palaidotas į Spyglį 30 pėdų gelmės skęstas vainikas.

Apeigą baigėme sugiedoję giesmę Marija, Marija...

Priepietinėmis valandomis, J. Baubliui vadovaujant, stovyklautojai šauliai buvo supažindinti su jodmiu šių laikų nar-

dymu ir su mūsų pačių jaunais narais.

Jaunieji šauliai narai parodė visus savo nardymo aparatus. Robertas Leonavičius yra baigęs tos rūšies mokslus ir gavęs atitinkamą pažymėjimą. Šis vyras (su specialiu deguonio aparatu ant nugaros) parodė, kaip jis po vandeniu iki 30 pėdų gilumo gali išsilaikyti iki vienos valandos. Su juo dalyvavo Jonas Naujokaitis, bet šis su savo iš vandens iškištu vamzdeliu tegalėjo nugrimzti negiliai, kad vamzdeliu galėtų nuolat įkvėpti orą.

Bent keliais brovais pamėtinamas šaulys fotoreporteris Kazys Sragauskas. Savo foto darbų parodą jis buvo suruošęs jau pirmojoje kultūrinėje šaulių savaitėje. Panaši, tik su

(nukelta į 6 psl.)

Ką veiks
sendraugiai
Kennebunkporte

Kalbėsime, maudysimės, išsėsimės. Visą savaitę, rugpjūtį 15-22.

Beveik visuose suvažiavimuose pritrūsta laiko išsikalbėti svarstomais klausimais. Tad stovyklos programoje tų klausimų nedaug. Jeigu kuris dalykas darysis per ilgą salėję, suinteresuotųjų pasikalbėjimai galės eiti toliau paplūdimy, ar parke, ar plaukiojimo baseine.

Rytais turėsime pranešimus ir diskusijas ideologiniais ir veiklos klausimais, o vakarais bus pramoginiai dalykai ir įvairenybės. Ir taip rytinėse programose įrašyta po vieną dalyką dienai: 1) Lietuvių periodinė ir neperiodinė spauda, jos rūpesčiai ir viltys; 2) Vatikano nutarimai ir lietuvių parapijos; 3) Simpoziumas: Ateitinių sendraugių kartų santykiai, šiandieniniai jų uždaviniai ir veikla; 4) Ispūdziai iš Lietuvos; 5) Simpoziumas: Moksleivių, studentų ir sendraugių ateitinių veiklos santykiai ir tarpusavę pagalba; 6) Lietuvių Bendruomenės veikla ir jos santykiai su kitais veiksniais.

O štai ir vakarinės įvairenybės: Prelato P. M. Juro pagerbimas 80 metų amžiaus pasiekus; Paskaita: Kuo maitinsimės ateity; Ką sako rašyena apie mūsų būdą; Rašytojo ir visuomenininko V. Volerto 50-ji stotis ir jo "Pragaro vyresnybės"; Kitos įvairenybės (ką stovyklautojų fantazija sukurks). Prelegantai, poetai, smuikiniai, dainininkai, diskusijų meistrai ruošiasi. Jų vardai iki atvykimo laikomi paslaptį (jei kas neišvogs).

Stovyklą pradėsime mišiom sekmadienio, Zolinės, vakarą (rugsėjo 15), 7:30 val. vie nuolyno koplyčioje.

(a.j.v.)

IŠ VISUR

— Aloyzo Barono novelių rinkinį "Keliai ir pėdos" latviai išleidžia latviškai — "Celi un Pedas". Vertė Janis Zarins, anksčiau išvertęs dr. J. Girniaus knygą "Tauta ir tautinė ištikimybė" ir Al. Landsbergio dramą "Penki stulpai turgaus aikštėje".

— Į Pedagoginį Lituanistikos Institutą jau įstojo šie K. Donelaičio Aukštesniosios Lit. m.los abiturientai: Marytė Buivydaitė, Dalia Galesaitė, Rima Janulevičiūtė, Rasa Macevičiūtė, Jūratė Namikaitė, Daina Plaušiniūtė, Ona Požarniukaitė, Asta Ramanauskaitė, Liana Ramonaitė, Gražina Valavičiūtė. Registracija tęsiama toliau. Iš šiais metais aukštesniais lit. mokyklą baigusiuji į Institutą ligi šiol jau įstojo 26 nauji studentai. Institutą jie pradės lankyti kitais mokslo metais. Šis Institutas ruošia mokytojus lituanistinėm mokyklom. Institutą baigęs mokytoju gali ir nebūti, jeigu mokyklinis darbas jam nepatinka. Jis gali būti laikraščio ar kitų lietuviškos kultūrinio gyvenimo sričių bendradarbiu, kuriam taip pat reikalingas platesnis ir gilesnis lituanistinis pasiruošimas. O be to, toks pasiruošimas reikalingas (o gal ir reikalingiausias!) jo būsimai lietuviškai šeimai.

— Tėv. J. Bružikas, S. J. misijonierius iš Sao Paulo, Brazilijos, praneša, kad kaip buvo anksčiau skelbta, gegužės mėn. į JAV atvykti negalėjo. Dėl staigaus širdies pakrikimo teko išgulti gydymo priežiūroje 15 savaičių. Misijonieriaus sveikata taisyti, bet didesnių kelionių dar negali daryti. Tikisi, jei sveikata pasitaisyti, kitais metais tarp JAV lietuvių atstovų 50 m. kunigystės ir 75 m. amžiaus jubiliejaus.

— Chicago Lietuvos Operą, pabaigusi savo dainavimo sezoną su Verdi Traviatos spektakliais, išsirinko naują valdybą, kuri vės naujo sezono operos darbus. Operai vadovauti vėl grįžo buvęs ilgametis jos pirmininkas Vytautas Radžius. Vicepirmininkais yra Gražina Bičiūnaitė, Jurgis Vidžiūnas, Vaclovas Momkus. Sekretorė — Sofija Dziugienė, išdininkas — Vladas Stropus, valdybos narys — Alfredas Blyskis. Po Traviatos operos pastatymo operos choras ruošė Dainų šventės repertuarą ir po Dainų šventės išsikirstė atostogų.

— Lietuvių Fronto Bičiulių studijų ir poilsio savaitę rengiama Dainavoje rugpjūtio 8-15.

— Algirdas Gustaitis praneša, kad dail. Linas Baškauskas išleido naujai Lietuvos žemėlapi, kuri buvo paruošęs šešioktojo amžiaus kartografas Gerardus Mercator. Pirmu kartą tas žemėlapis buvo išleistas 1595 ir pavadintas "Lithuania". L. Baškauskas išleistas žemėlapis pardavinėjamas po 25 dol. (Mercator žemėlapi originalas kabo Darbininko redakcijoje).

— Juozas Kojelis ir Aleksas Kulys, abu iš Los Angeles, Calif., vyksta į LFB studijų savaitę Dainavoje. Juozas Kojelis redaguoja "Į Laisvę" žurnalą, o Aleksas Kulys yra to žurnalo administratorius. Frontinių studijų savaitėje J. Kojelis skaitys diskusinę paskaitą Lietuvos laisvinimo klausimais.

— Studentų ateitininkų vasaros stovykla, ruošiamą SAS centro valdybos, šiemet vyks Neringoje, Vermonte, rugpjūtio 29 — rugsėjo 6. Kaina vienam asmeniui 40 dol. Iš anksto registruotis adresu: Bernadeta Tutinaitė, 223 Lincoln Avenue, Brooklyn, N. Y. 11208.

SIDRABRINIS JUBILIEJUS KENNEBUNKPORTE

Kada tėvai pranciškonai — Kęstutis, Jonas ir Steponas ėjo altoriaus link aukoti savo sidabrinių mišių, juos lydėjo jų vyresnysis — provincijolas tėvas Jurgis Gailiusis. Mišios buvo Liurdo grotoje.

Tokį paveikslą retai kur galima matyti. Gal tik kartą gyvenime galima dalyvauti tokioje išskilmingoje, spalvingoje, neįprastai gražioje šventėje. Žmonių buvo prisirinkę iš visur: Kanados, Chicagos, Pensilvanijos, New Yorko... Neįmanoma nė išskaičiuoti visų vietovių, iš kurių atvyksta lietuviai

į Kennebunkportą.

Mišių metu giedojo Sv. Kazimiero parapijos choras iš Brocktono, vadovaujant kompozitoriui Julijui Gaideliui. Mišios buvo aukojamos lietuviškai.

Provincijolas Jurgis Gailiusis pasakė pamokslą. Kodėl pranciškonai įsikūrė Maine? Ar dėl gražios gamtos? Keturiasdešimt valstijų apvažinėję, ieškodami globos ir užuovėjos, gailstingo vyskupo Maino valstijoje priimti, pranciškonai pradėjo kurtis Greene miestelyje, o vėliau Kennebunkporte. Tai buvo prieš 25 metus. Šiandien jie yra įsikūrę ir kitose vietovėse.

Palaiminę žmones, tėvai Kęstutis, Jonas ir Steponas tuo pat keliu grįžo į savo vienuolyną.

Prasidėjo piknikas. Po pietų buvo speciali programa. Paprastai piknikų programose būna tautiniai šokiai ir liaudies dainos. Ir šiomet turėjome šią seną tradiciją, tik su išimtim: šalia lietuviškų tautinių šokių, kurių išmoko Ona Ivaškie, turėjome skotų ir prancūzų tautinius šokius. Šalia sėdys ponas šaukė, kad matas lietuviukus šokant prancūziškai. Bet ar tai svarbu? Jei moki šokti, viską lietuvių istorijai darba pradėti. Reikėtų pradėti nuo pasiteiravimo, kiek puslapių, kiek paveikslų, koks dydis, o spausdininkai ar leidėjai pasakys bent apytikrą kainą. Čia jau ne tik darbas, bet gal svarbiausia — pinigai.

Kaziu Sragauskui visi parodą lankė ir jo darbą įvertinę, o ypač LSST centro valdyba su jos pirmininku V. Tamošiu, širdingai dėkoja už ideologinės-kultūrinės šaulių savaitės Dainavoję praturtinimą ir pagrazinimą.

P. S. Seštadienio ir sekmdienio baigminiai kultūrinės savaitės darbai, pasirodymai ir paskaitos bus kitų korespondentų pateikti visuomenei keiluose laikraščiuose.

tai, daugiausia dėkodami visiems Worcesterio pranciškonų rėmėjų vardu kelis žodžius pasakė Snarskis, kviesdamas tėvelius į Worcesterį.

Buvo išdainuota daug dainų ir dainuželių. Išsiskirstius dar

kieme ilgai dainuota.

Tokioje nuotaikoje ir aplinkybėse buvo palinkėta jubiliejam tėvam pranciškonam Kęstutui Butkui, Jonui Dyburiui ir Steponui Ropolui laimingų, darbinių ir garbingų ilgiausių metų.

Elena Vasyliūnienė

LOS ANGELES, CALIF.

Vladas Pažiūra, mokytojas jau nepriklausomai Lietuvoje, plačiai žinomas Los Angeles visuomenininkas, vėl pakviestas nuo rudens vadovauti Sv. Kazimiero šeštadieninę mokyklą. Paskutiniu metu šias pareigas ėjo kun. Romas Kasponis.

Kun. Juozas Budzeika, MIC, Vilniaus Aušros Vartų parapijos vikaras, Chicago, Ill., atostogas praleido Los Angeles, Calif., ir ten liepos 21 atšventė kunigystės 25 metų sukaktį.

Sv. Kazimiero parapijoje dažoma mokykla, vienuolynas ir kiti pastatai. Bažnyčios viduje norima užbaigti didžiojo altoriaus atnaujinimo darbus. Juozui ir Danai Mitkam finansuojant, daromas naujas lietuviškas kryžius. Planas padarė arch. E. Arbas, darbus vykdė K. Rakūnas. Dabartinis didžiojo altoriaus kryžius bus pastatytas lauke ir vakarais apšviestas.

Viktorija Bubrevičiūtė, 13 metų išbuvusi Los Angeles Sv. Kazimiero klebonijos šeimininke, nuo liepos 1 išėjo į pensiją ir apsigyveno pas M. Barniškienę. Nauja šeimininkė — Teklė Ivanauskienė. V. Bubrevičiūtės patarnavimu ir puikiai pagamintu maistu stiprinosi ir gerėjosi ne tik vietiniai parapijos kunigai, bet jos kulinarija galėjo stebėtis ir apie 100

kunigų svečių, kardinolas ir keliolika vyskupų, nebesusikaitant jau šiaip iškilų pasauliečių svečių.

Aldona Butkutė Jono ir Eleonos Butkų dukra, baigė Immaculate Heart aukštesniąją mokyklą pirmąja mokykla. Ji gavo visą eilę atžymėjimų ir trofėjų už mokslą ir kitus mokykloje eitus dalykus. Kalifornijos Scholarship Federation jai paskyrė 4 metų stipendiją. Ji taip pat gavo stipendiją Harvey Mudd kolegijai, Claremont, Calif. Aldona žada studijuoti matematiką ir griežtuosius mokslus.

Alma Ruigytė, Albino ir Laimos Ruigių dukra, kartu su dar trim lietuviškomis baigė Immaculate Heart aukštesnę mokyklą. Ji savo darbštumu ir mokslu buvo viena iš pirmųjų. Alma žada ruoštis mokytojos profesijai UCLA universitete.

A. Jonas Skirius, Antano ir Bronės Skirių sūnus, Harvardo universitete, Cambridge, Mass., gavo magistro laipsnį. Jis studijuoja romanų kalbas, literatūrą ir asmenybes. Jonas Harvardo u-tetė turi dviem metams stipendiją ruoštis daktaro laipsniui.

Irena Zukaitė, Jono ir Onos Žukų dukra, baigė Leuzinger aukštesniąją mokyklą gerais pažymiais ir buvo "honor students" eilėse.

SIOUX CITY, IOWA

Lietuvių ambasadorius

Klebonas kun. Simonas Morkūnas yra tikras Lietuvos ir lietuvių ambasadorius Iowos valstijoje.

Lietuvių toj valstijoje nėra daug; jie nepajėgūs didesniems darbams. Viso darbo našta krinta ant klebono kun. Simonos Morkūno pečių. Naujųjų ateivių ten kaip ir nėra. Kun. S. Morkūnas sumanias ir sekmingai vadovauja lietuvių Sv. Kazimiero parapijai ir kelia bei gina Lietuvos reikalą tenyktėje amerikiečių spaudoje, radijo ir televizijos programose. Jis turi puikių pažinčių su visos valstijos žymiaisiais politinio, visuomeninio ir katalikų gyvenimo vairotojais.

Liūdnųjų birželio įvykių progą kun. S. Morkūno straipsniai ir laiški buvo išspausdinti laikraščiuose. The Globe, katalikų savaitraštis, įdėjo jo ilgą straipsnį (birželio 17 numeryje), duodamas jam antraštę — Lithuania under Reds. Savaitraščio adresas: The Globe, 710 — 19th St., Sioux City, Iowa 51104. The Sioux City Journal (birželio 16) įdėjo jo turiningą laišką Lietuvos bylos reikalui. Tas dienraštis davė jo laišku antraštę — Cites Russian Colonialism. Kun. S. Morkūnas, be kitų klausimų, tame laiške ragina JAV-bių vyriausybę realizuoti kongreso prarastą H. Con. Res. 416 rezoliuciją. To dienraščio adresas: The Sioux City Journal, 5th and Douglas Streets, Sioux City, Iowa 51102. Anot kun. S. Morkūno, būtų gerai, kad kitų vietovių lietuvių parašytų minėtų laikraščių redaktoriams trumpus padėkos laiškučius už parodytą palankumą ir nepagalėjimą vietos laikraščiuose Lietuvos bylos reikalui.

Vasario 16 proga abu laikraščiai davė taip pat daug vietos kun. S. Morkūno straipsniams, laiškam ir rezoliucijom. Jis gauna Lietuvių Bendruomenės informacijos komisijos medžiagą ir ją panaudoja. LB

darbus paremia kasmet stamboka auka.

Kun. S. Morkūnas daug pastangų, darbo, širdies ir pinigų įdėda į rezoliucijų žygį. Rezoliucijų žygio įkarščio metais (1961-1966) jis buvo suklebęs ant kojų Iowos valstijos politikų, visuomenininkų ir dvasiškų: jie siuntė telegramas ir rašė laiškus kongresmanams ir senatoriams Washington. Jis nenuleidžia rankų ir dabar. Jo noras, kad ta rezoliucija (H. Con. Res. 416) būtų įgyvendinta. Ir šiuo metu jis nepagalai savo pastangų, darbo ir pinigų tam reikalui. Tam žygiui skyrė ir tebeskiria kasmet bent 100 dolerių.

L. Vik.

New Haven, Conn.

Trijų sukaktių minėjimas

Birželio įvykius New Haveno lietuvių paminėjo išskilmingom pamaldom bažnyčioje birželio 20. Prie paminklinio kryžiaus, kuris buvo pastatytas lygiai prieš dešimtmetį, buvo padėta gėlių puokštė. Angliškai kalbą pasakė vietos lietuvių parapijos klebonas kun. A. Zanavi.

Brangiam draugui JUOZUI SLIVINSKUI ir visai šeimai, liūdintiems dėl tėvelio mirties Lietuvoje, gilią užuojautą reiškiam.

E. V. Vaitužiai
A. J. Jonynai

Nidai Gureckaitė

tragiškai žuvus, gilią užuojautą reiškiau jos tėveliams — Algiiui ir Virginijai Gureckams, jos broliukui ir sesutei.

Vytautas MAŽELIS

SPORTAS

ŽAIDYNĖS TORONTE

Liepos 24 Toronte įvyko metinės Šiaurės Amerikos pabaltiečių lengvosios atletikos pirmenybės. Šį kartą vėl estai pirmenybės suruošė ir jas tvarkingai pravedė.

Iš viso dalyvavo per 50 pabaltiečių sportininkų trijose grupėse: moterų, vyrų ir vyr. jaunių (iki 19 m.).

New Yorko lietuvių apygardai atstovavo tik 5 lengvatletai: R. Birutis, V. Saimininkas, J. Saimininkas (abu iš Hartfordo), V. Snieska ir R. Silbajoris.

Clevelandas dalyvavo su gražia grupe merginų ir vyrų, kuriems, kaip ir visada, sėkmingai vadovavo nepalįstantis sporto darbuotojas A. Bielskus.

Iš Chicagos atvyko du vyrai, o iš paties Toronto dėl

šius, o lietuviškai — stud. Gita Merkevičiūtė.

Minėjimą salėje pradėjo Lietuvių Bendr. New Haveno apylinkės pirm. A. Gruzdys, primindamas, kad šis minėjimas turi trejų metų prasmę, nes minimos trys sukaktys: 1) 30 metų nuo trėmimų į Sibirą, 2) 30 metų nuo tautos sukilimo prieš komunizmą ir 3) dešimtmetis nuo paminklinio kryžiaus pastatymo (jis buvo pastatytas prisiminti Sibiro tremtiniam ir kitiems kovoję už Lietuvos laisvę). Susikaupimu pagerbti mirusieji paminklinio kryžiaus fundatoriai (iš 200 su viršum aukotojų per dešimtmetį mirė 41).

Pagrindinę kalbą pasakė Connecticuto Liet. Bendr. apygardos pirm. Vilius Bražėnas. Didžioji kalbos mintis buvo, kad mūsų auka lietuviškam darbui niekada nebus per didelė, palyginus su kankiniais, žuvusiais prieš trisdešimt metų, ir dabartiniais drasuoliais, kaip Simas Kudirka, Bražinska ir Simokaiciai.

Pirm. A. Gruzdys padėjo kalbėtojui ir pranešė, kad Conn. lietuvių netenka gero, mielo lietuvių veikėjo, kuris kraustosi gyventi į Floridą. V. Bražėno ir jo žmonos jau dabar mes pasigendame. Vietoje dovanos Bražėnams paaukota Tautos Fondui 20 dolerių, o A. Lipčienė prisegė V. Bražėnui dvi rožes, skirtas jiems abiem.

Salėje buvo prisirinkę gana daug vietos lietuvių, taip pat ir iš aplinkinių kolonijų — Bridgeporto, Middlebury, Bostono, Waterbury. Jų tarpe buvo ir Sibiro tremtinė Bagdonienė. Visus skaniai pavaišino mielos šeimininkės: A. Plečkaitienė, A. Biktaitienė, M. Merkevičienė ir N. Naikienė. Jom daug padėjo M. Jokubaitė.

Pasivažišius buvo parodytas spalvotas garsinis filmas "Paminklinis kryžius". Šį filmą prieš 10 metų, kryžiaus šventinio iškilmių metu, susuko J. Jasiukonis.

Surinkta 101.23 dol. aukų. Kryžiaus projektuotojas a. a. dailininkas Kazys Jatuzis įrašytas į Lietuvių Fondą.

V. Gr.

lietuvius. Vyrai: 100 m I v. Ed. Aleksejūnas (Chicago) — 11.4 sek., 200 m I v. Ed. Aleksejūnas 23.5 sek., III v. R. Silbajoris (N.Y.), 400 m I v. John Kenton (Chicago) — 51.4 sek., II v. R. Silbajoris, 800 m I v. John Kenton — 1.58.0 min., 3000 m I v. Leonardas Redys (Clev.) — 11.03.4 min., 110 m kliūt. bėgimas II v. John Kenton. Trišuolis II v. R. Silbajoris. Rutulio stūmimo II v. S. Stempužis (Clev.). Disko metime II v. K. Giedraitis (Clev.). Ieties metime III v. K. Giedraitis.

Jauniai: 100 m II v. V. Saimininkas, 200 m III v. — R. Sabaliauskas (Clev.), 400 m. II v. R. Sabaliauskas. 4 x 100 m. estafetėje I v. J. Saimininkas (Hartfordas), A. Zilius (Clev.), V. Snieska (N. Y.) ir R. Sabaliauskas (Clev.). Laikas — 48.1 sek. Ieties metime I v. S. Stempužis (Clev.) 47 m. 54 cm Disko metime I v. S. Stempužis — 39 m 20 cm. Rutulio stūmimo I v. S. Stempužis (3-jų pirmųjų vietų laimėtojas!) 49 ft. 8.75 in.

Moterų grupėje Clevelandc žaibietės surinko 8-nias pirmąsias vietas, 6 II vietas ir 4 III v. Latvės moterys gavo 3 I vietas, 2 II v. ir 4 III v. Estės: 3 II vietas ir 3 III v.

Tarpe iškilimų Clevelando sportininkų buvo K. Waiwood, laimėjusi I vietas 100 m — 13.6 sek., 400 m. — 1.08.1 min.

100 m kliūt. bėgime — 17.9 sek. ir dalyvavusi I v. 4 x 100 m estafetėje. Estafetėje taip pat bėgo Marcinkevičiūtė, Giedraitytė ir Banionytė. Laikas — 54.2 sek. Eglė Giedraitytė taip pat laimėjo I v. 200 m. — 29.0 sek., II v. 100 m., II v. šuolyje į tolį ir II v. 100 m kliūt. bėgime. D. Marcinkevičiūtė gavo II v. 400 m., D. Miškinytė III v. — 200 m. I-mą vietą 800 m bėgime laimėjo J. Banionytė — 2.49.4 min. II v. R. Snieskutė. Rutulio stūmimo I v. J. Staškūnaitė — 9 m 64 cm., III v. K. Jankutė. Disko metime I v. J. Staškūnaitė — 30 m 4 cm., II v. K. Jankutė. Ieties metime III v. K. Jankutė.

Salia lengvosios atletikos žaidynių vyko ir pabaltiečių lauko teniso pirmenybės, kurių rezultatus tikimės sužinoti vėliau.

ALG. S.

Geras komunistas

Anglas teiraujasi Sovietų Sąjungos ambasadoje:

— Esu hipis, nesiskutu, ne siprausiu, nesimaudau, nenešioju apatinių baltinių, demonstruoju prieš ambasadą ir ne dirbu kapitalistam. Ar gali būti geras komunistas,

— Drauge, jei įstengsi šalia to dar ir badauti, tai gali.

V. Kudirkos lituanistinės mokyklos steigėjai ir buvusiai vedėjai

A + A

Evelinai Brazinskienei

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamės jos vyrui Algirdui Brazinskiui, vaikams, p. p. Savickams, seseriai ir artimiesiems

Elizabetho V. Kudirkos lituanistinės mokyklos mokytojai, tėvai ir mokiniai

A + A

Evelinai Brazinskienei

mirus, jos teveliams, seseriai Reginai, vyrui Algirdui, vaikams Reginai ir Algučiui reiškiam nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdim

Nijolė ir Vladas Audėnai

A + A

Onai Kaunienei

mirus, jos seseriai Emilijai Vaišnoraitėi, vyrui Antanui Kaunui ir giminėms nuoširdžiausią užuojautą reiškia

L. R. Kat. Federacija

PREL. JONĄ BALKŪNĄ

nuoširdžiausiai užjaučia, mirus jo motinai

L. R. KAT. FEDERACIJA

Didįjį lietuviybės puoselėtoją Prelatą Joną Balkūną, jo motinai

A + A

Onai Balkūnienei

mirus, nuoširdžiai užuojaučiame šioje skausmo valandoj

Lietuvių Fronto Bičiulių
New Yorko Sambūris

A + A

Onai Balkūnienei

mirus, jos sūnui Prelatui Jonui Balkūnui reiškia gilią užuojautą

Kazys J. KRUSINSKAS
ir šeima

Prel. Jonui Balkūnui, JAV LB Garbės Pirmininkui, nuoširdžiam lietuviybės skleidėjui ir palaikytojui Amerikoje, jo motinai

A + A

Onai Balkūnienei

mirus, gilą užuojautą reiškia

New Yorko Lietuvių Bendruomenės
Apygardos valdyba

NEW YORKO ŽINIOS

Rugpjūčio 28-ą

Tą šeštadienį 7 valandą vakare Kultūros Zidinyje Brooklyn (361 Highland Boulevard) ruošiamos išleistuvės Balso garbės pirmininkui — prelatui Juozui Končiui.

Prel. Končius 1944 metais buvo išrinktas Balso centro valdybos pirmininku, ir daugiausia dėl jo energingumo ir drąsos Balfas gavo tokias pat teises ir privilegijas šalpos srityje, kaip ir kitos didžiosios Amerikos labdaros organizacijos. Kaip Balso centro valdybos pirmininko, didžiausio jo nuopelnai yra lietuvių tremtinių įkurdinimo srityje, ką čia, Amerikoje, gyvenantieji buvusių tremtinių gerai prisimena.

Balso centro valdybos pirmininku prel. Končius išbuvo iki 1964 metų ir iš pirmininko pareigų pasitraukė. Tų metų Balso seime New Yorke buvo išrinktas Balso garbės pirmininku. Ir šiose garbės pareigose būdamas, jis artimai bendravo su įvairiais Balso skyriais ir Balso veikėjais.

Šių metų rugsėjo 2 jis išskrenda Romon pastoviai apsigyventi ir tęsti Lietuvos istorijos tyrinėjimo darbus. Prel. J. Končius yra išleisęs Lietuvos istoriją: "Vytautas the Great" (1964), skirtą platesiems angliškai kalbantiems sluoksniams, taip pat baigia spausdinti "History of Lithuania", skirtą specialiai lietuvių (ir nelietuvių) jaunimui. Prel. Končius yra išspausdinęs apie dešimt įvairių knygų.

(ib)

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ STOVYKLA VERMONTE

Jurgis Oniūnas iš Neringos stovyklos Vermonte telefonu Darbininko redakcijai pranešė, kaip vyksta Moksleivių Ateitinių Sąjungos rytinio pakraščio stovykla. Iš viso stovykla 65 moksleiviai. Stovyklos vadovas yra Eugenijus Girdauskas, MAS CV pirmininkas iš Toronto, kapelionas — kun. Jonas Staškevičius iš Toronto, berniukų vadovai: Romas Underys iš Chicagos, Rimas Kulevas iš Racine, Wisc., Vytautas Maciūnas iš Philadelphia, Vaidotas Vaičiūnas iš Toronto, Antanas Giniotis iš Waukegan, Wisc., Jurgis Oniūnas iš New Yorko, Vytenis Cyvas iš Clevelando. Mergaitėms vadovauja Laima Gustainytė iš Toronto, Vida Kuprevičiūtė iš Toronto, Dainora Juozapavičiūtė iš Hamiltono, Gabija Juozapavičiūtė iš Hamiltono, Regina Kryžauskaitė iš Toronto, Rita Čepulytė iš New Yorko, Ramunė Buivydaite iš Baltimore, Rusnė Vaitkutė iš Washingtono, Onilė Vaitkutė iš Worcester, Mass., seselė Ignė iš Neringos.

Stovykla prasidėjo geroje nuotaikoje. Įsijungę į būrelius: meno, gamtos, gitarų, plaukiojimo, laikraščio, išraiškos šokių.

Pasikalbėjimus pravedė J. Oniūnas apie kelionę į Europą, sesuo Ignė apie bręstančio jaunulio vietą šeimoje.

Stovykla prasidėjo rugpjūčio 7 ir tęsis dvi savaites. Antrąją savaitę laukiama daugiau stovyklautojų ir svečių.

AIDAI — stambus mėnesinis kultūros žurnalas. Metam tik 10 dol. Administracija: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Pranciškonų padėka

Po lietingos savaitės išaušo labai gražus rytas, lyg pati gamta būtų norėjusi įsijungti į mūsų metinę šventę, kuri šiemet buvo kartu ir dvigubo jubiliejaus šventė.

Ta metinė šventė praėjo su didžiu pasisekimu. Ir tas pasisekimas priklauso didžia daliai nuo mūsų gerųjų prietelių pasiūlymų ir pasiaukojimo mūsų labui. Ypač čia reikia paminėti ponį Oną Ivaškiene, kuri jau per daugelį metų atvyksta su savo taip gražiai paruoštais šokėjais išpildyti meninės programos ir vis organizuoja autobusus į mūsų piknikus. Jai priklauso mūsų nuosirdžiausia padėka. Labai daug pasidarbavo jau daugelį metų ponas Bruožis, kuris taip sumaniai ir uoliai praveda įvairius laimėjimus. O dabar labai nuosirdžiai, sklandžiai tvarko įvairiausias ir -automobilių sustatymą mūsų didelės prietelių ponas Snarskis. Abiem reikiame gilią padėką. Siemet dar visus nustebo Broctono parapijos choras, vadovaujamas pono Gaidelio. Prie viso to choro organizavimo ir kelionės pas mus labai nuosirdžiai pasidarbavo ponas Saulienė. Visiems labai nuosirdžiai dėkojame.

Jau daug metų kaip Worcesterio Pranciškonų rėmėjų būrelis remia mus taip nuosirdžiai. Ypač čia pasireiškia ponas Mancevičienė ir ponas Snarskis. Jiem ir visiem rėmėjams labai dėkojame.

Siemet pikniką labai praturtino Cambridge uoliej mūsų prieteliai, suruošdami puikiai stalą su įvairiais skanėstais. Čia nuostabiai uoliai darbavosi ponas A. Paliulienė, A. Ambrozaitienė, Anieliauskienė, M. Jankauskienė, panelė O. Anieliauskaitė, ponai P. Paliulis, Anieliauskas. Tikrai nuo-



New York Jones pajūrio vasaros teatre vaidinama "Sound of Music". Po spektaklio Constance Towers — Marija — pristato publikai Janina Mathews — Brigita, dešinėje Barbara Ann Richard Arnold ir Charles — visi trys broliai. Batie, vaidinę Von Trapp vaikus.

Nuotr. V. Maželis

širdžiai dėkojame už tokį didelį pasiūlymą ir didelę labai mums paramą tuomi.

Labai didelis aciu ir visiems, kurie pravedė ir darė įvairias mūsų naudas loterijas. Prie didžiosios mūsų loterijos savo fantais ir nepaprastu uolumu darbavosi ponas ir ponas Pilai, ponas Stravinskienė ir jos dukterė, ponas Barienė, ponas Stankauskas. Labai aciu už tą didelį pasiūlymą. Labai daug pasiūlymų įdėjo ponas A. Pilienė, padarydama labai gražią lietuvišką drabužių lėlę, ir paskiau kartu su ponu R. Bariene neuilstamai platindama bilietus. Didis pasisekimas bus matomas kitais metais iš gėlių vienuolio sodyboje, nes ypač tam tikslui šios loterijos pelnas buvo skiriamas. Labai nuosirdus lietuvišką aciu. Ponia I. Mancevičienė ir B. Krūnė iš gerojo Worcesterio be galo uoliai pravedė savo loterijas su dideliu mums pelnu. Tikrai labai dėkui. Taip pat nuostabiai uoliai ir su didžiu pasiūlymu pravedė loterijas ir ponios Ona Liolienė, Elena Gureckienė ir Krasnauskienė iš Broctono. Labai labai joms už tai dėkojame.

Nuosirdžiausiai dėkojame už autobusų organizavimą. Ten buvo įdėta labai daug vargo ir pasiūlymų.

Zinau, kad čia yra paminėta tik dalis mūsų gerųjų prietelių, kurie visokeriopai prisidėjo prie didelio mūsų pikniko pasisekimo. Čia neįmanoma visų jų išvardinti. Visiems ir visiems rėmėjams labai dėkojame.

soms ir visiems kartu lenkiam galvas ir reikiame savogiliausia ir nuosirdžiausia padėką.

Mes iš savo pusės pasižadame prisiminti visus savo kasdieninę Sv. Mišiose ir maldose, prašydami gerąjį Dievą, nes tik iš meilės jam visa tai darėte, laiminti jus kuo gausiausiai.

Dėkingi Pranciškonai

SAO PAULO LIETUVIAI

Brazilijoje, Sao Paulo, Vila Zelinos lietuvių parapijoje birželio 27 buvo dviguba šventė: ilgamečio klebono prel. Pijaus Ragažinsko 40 metų kunigystės bei 35 metų pastoracinio lietuviško darbo paminėjimas ir tos pačios parapijos perleidimas sazejiečiams. Jubiliejinės pamaldos ir iškilmingose akademijose dalyvavo ir visos S. Paulo lietuvių organizacijos. Tolinio Rio de Janeiro lietuviams atstovavo generalvikaras prel. Z. Ignatavičius. Bažnyčioje perskaitytas arkivyskupo dekretas, kuriuo kun. Martynas Gaidys, sazejietis, paskirtas V. Zelinos Sv. Juozapo parapijos klebonu. Regioninis vikaras portugalų kalba iškėlė ilgamečio klebono prel. P. Ragažinsko nuopelnus.

Akademijoje, seselių gimnazijos salėje, buvo išpildyta plati programa, kurioje pasireiškė lietuvių ir kitataučiai, S. Paulo lietuvių organizacijos bei lietuvių bičiuliai. Prel. Ragažinskui pareikšta padėka dainomis, šokiais, prakalbam bei dovanomis. (Elta)

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikabinti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/2 %
- 1 year Term Deposit — 5 1/2 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKISKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užsakykite — įsitikinsite!

9 DIDŽIUS KRAUTUVES 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoria: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801
Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070



Planas, kaip nuvažiuoti į BATUNO festivalį, kuris bus rugpjūčio 21 lietuvių Priedainėje, Freehold, N. J.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO
— GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

• Visai arti šiltos srovės atviros jūros plažos (7 min. pėsčiom) •
• Duodamas geras lietuviškas maistas • Vila AUDRONĖ atidaro
vasarąjui nuo birželio 26 d. iki rugsėjo 18 d. ir jau dabar
primami užsakymai • Kreiptis: E. JANSONAS 15 Rosedale St., Boston, Mass. 02124, tel. 288-5889, o po birželio mėn. 20 d. tiesiai į vilą
AUDRONĖ — Cape Cod 02655 — Mrs. Marija Jansonas • Vist
maloniai kviečiami atvykti praleisti savo atostogas.

Nuo skaitytojų tautos pri-
klauso Darbininko ateitis. Pa-
dėkite išlaikyti šį laikraštį, su-
raskite naujų skaitytojų. Ra-
šykite: Darbininkas, 910 Wil-
loughby Ave., Brooklyn, N.Y.
11221.

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel: GL 2 7923

H. W. MALE

GRILL MAN

Split shift 4 nites and 2 days
Steady work, excellent salary
Apply in person
LINDWOOD DINER
2870 Linden Blvd. Brooklyn, N.Y.

EXP AUTO BODY PAINTER and
Helper steady work good appl. for
reliable man work near home N.Y.
Auto Body Shop 110-15 Queens Blvd.
Jamaica, N.Y. Tel. 291-1630 — 10m

MALE - FEMALE

Spanish projects director to develop
programs for the concentrated em-
ployment program clients. Must be
bilingual (English & Spanish). Must
know the social and economic Span-
ish problems in Springfield, experi-
ence and ability in developing this
kind of programs. Experienced in
supervision. Salary \$7,200 to \$12,320.
Contact Personnel Offices, Spring-
field, Mass. 01109 — (413) 781-1053

DISPLAY

STRATIS & SONS RESTAURANT

Open 6 days a week Closed Sundays
Facilities for banquets and parties
20 Hamilton Street Paterson, N.J.
Call 201-742-0433

ROBERT'S AUTO BODY SHOP —
41 Tulip Street Passaic, New Jersey

Collision Experts

Call 201-473-0012

Restaurant — \$100,000 yearly newly
decorated. Established 26 years. Al-
so coin operated dry cleaning plant
for sale. Retiring call 212 GR 4-9808

Lake Grove, L.I. 3 bedroom split 100
x150, 2 kitchens, 1 1/2 baths, playrm,
wall to wall carpeting throughout,
patio and air conditioners — price
\$26,990. For app. call (516) 861-619

REAL ESTATE - WESTCHESTER
Pound Ridge. Quiet dignity yet with
everything for casual living and
graceful entertaining.
Conditioning, central vacuum, stand-
by generator, garage door opener,
dumb waiter, darkroom, projection
booth, three fireplaces, sauna room,
bide and large workshop. A heated
Wagner pool with automatic clean-
ing and cleansing whips is surround-
ed by woods (914) 916-4970, 764-5181

Furs by Karol one of the finest spe-
cialty stores of its kind on the East
Coast specializing in better furs,
formal dresses, coats, and suits. Bet-
ter formal wear — also renowned for
mother of the bride and groom for-
mal gowns & weekend wear. Brides-
maids dresses cocktail length, prom
& formal apparel. Complete storage
facilities and remodeling most scien-
tific vaults. Paramus 201-843-2700

Plainfield, N.J. 3 yr old 4 bedroom
home, 1/2 acre land, central air con-
ditioned, finished basement, large
living room, modern eat in condition,
dining room, den, recreation room.
Suitable for large family. Large 2
car garage attached Principals only.
Priced for quick sale. 201-756-5775

GARAGE-Body Shop for Sale with
17 acres land main highway good
opportunity. Other interests must be
seen to appreciate. Will take mort-
gage. Must sell. 518-943-4710

LUNCHEONETTE FOR SALE —
Good opportunity. Must sell at sacri-
fice for \$6,000 due to illness. Call
(201) LA 5-9357

HEAR WITH NOTHING
IN EITHER EAR!!

NO ONE WILL
KNOW YOU
WEAR A
HEARING AID

FREE
DEMONSTRATIONS
NO OBLIGATION

SAMOTONE HEARING AID
CENTER
8009 5th Ave., B'klyn.
833-9848
WE ACCEPT MEDICAID

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Virginia 9-4496
**A. R. SHIPLEY
COMPANY**
Aluminum Combination
Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N. Y. 11208
Allen R. Shipley

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Academy of the Holy Family

A RESIDENTIAL AND DAY SCHOOL

Grades 9 to 12

College preparatory - General & Commercial Courses
New Library. Small Classes. State Approved
Address all inquiries to the Principal

Academy of the Holy Family

West Main Street Baltic, Conn. 06330 • (203) 822-8241

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJIENOS

Liet. gydytojų suvažiavimas, kuris bus rugsėjo 4-5 dienomis New Yorke, vis labiau susilaukia atgarsio iš šio krašto profesinės spaudos. Pasaulio Liet. Gydytojų centro valdybos pirm. dr. V. Paprockas gavo laišką iš World Wide Medical News Inc. Ši draugija aptarnauja pasaulio spaudą, pateikdama visa, kas yra naujo ir aktualaus medicinos pasaulyje. Laišką prašo atsiųsti lietuvių gydytojų suvažiavimo programą ir numatytų referatų santraukas.

Simas — Jurgio Gliados parašyta knyga jau išversta angliškai ir jau atiduota spausdinti. Leidžia Maryland Books leidykla, kuriai vadovauja Stepas Zobarskas. Angliškai vertimas padarytas rūpestingai, išlyginta kalba, sureduota, kad knyga turėtų kuo geriausią pasisekimą.

Darbininko spaudos kioskas bus lietuvių dienų rugsėjo 15 Lakewood, Pa. Taip pat kioskas lankysis ir Batuno festivalyje rugsėjo 21 Freehold, N. J., gi rugsėjo 12 — Jokūbo Stuko radijo valandėlės piknikas Bayonėje, N. J.



A. a. Ona Kaunienė

Ona Kaunienė - Vaisnoraitė po sunkios ir ilgos ligos mirė liepos 31 d. Columbus ligoninėje New Yorke. Palaidota rugsėjo 3 d. 9:30 v. iš Angelių Karalienės bažnyčios šv. Karolio kapinėse. Velionė buvo gimusi 1893 m. Pilenių kaime, Tauragnų parapijoje. Utenos apskrityje. Giliam liūdesyje liko vyresnysis Antanas, dukterė Danutė Jakienė su šeima, seserys: Emilija Vaisnoraitė ir Elžbieta Musteikienė su šeima (pastaroji gyvena Lietuvoje).

Vienuolynas GL 5-7068
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuė GL 2-6916
Kultūros Židiny 827-9865

Mykolas Karakytinas, ilgametis Darbininko skaitytojas, gyvenęs St. Petersburg, Fla., mirė rugsėjo 8 d. Laidojamas rugsėjo 12 iš Apreiškimo bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Paliko nuliūdime žmoną Oną, du sūnus su šeimomis. Laidotuvių rūpinosi Salinskų šerminė Woodhaven.

Kultūros Židinio nauji — galutiniai — planai rugsėjo 9 jau atsiųsti į New Yorką. Fasadą piešinys išstatytas Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., ir Darbininko redakcijoje. Kultūros Židinyje taip pat išstatyta ir plytos, iš kurių bus padarytos sienos.

Vytautas Česna liepos 31 išvyko į Pietų Ameriką atostogauti. Pirmą aplankys Karių salą, paskui keliauja į Venecuelą, kur lankys savo mokslo draugus. Kelionėje išbus visą rugsėjo mėnesį.

Jaunimo kongreso reikalais dr. J. Kazickas sukvietė posėdį rugsėjo 7 savo vasarvietėje Long Islande. Dalyvavo apie 20 žmonių iš Chicagos, Clevelando ir New Yorko, — visi svarbiausieji kongreso rengimo asmenys. Dr. J. Kazickas yra kongreso finansinės komisijos pirmininkas. (Apie posėdį bus plačiau parašyta kitame Darbininko numeryje).

Moksliečių ateitininkų Rytų apygardos stovykla prasidėjo sekmadienį, rugsėjo 8, Neringos stovyklavietėje, West Brattleboro, Vermont. Susirinko virš 80 moksliečių ir vadovų. Norintieji atvykti į stovyklą antrąjį savaitę gali gauti informaciją skambindami šiuo telefonu: (802) 254-9819.

Jurgis Jankus, rašytojas, gyvenęs Rochester, N. Y., su žmona atostogauti atvyko pas savo bičiulį Felicijoną Prekerį į Stamford, Conn. Jie visi trys rugsėjo 5 lankėsi Darbininko redakcijoje, svečiavosi pas tėv. L. Andriejų, Liet. Rašytojų Draugijos pirmininką. (J. Jankus taip pat yra tos draugijos valdyboje). Svečiai apžiūrėjo ir Kultūros Židinį.

Mirus a. a. Onai Kaunienėi, Balfui paaukojo: Br. Spūdienė — 5 dol., K. Bačauskas — 7 dol.

Apiplėšė Balfą

I Balfą centrą, 105 Grand Street, Brooklyn, naktį iš rugp. 3 į 4 įsilaužė vagys ir išnešė rašomąją mašinėlę ir vieną lempą.

Vagys taip pat buvo aplankę labdarinę Balfą ir liepos 11 naktį. Tada iš raštinės išnešė dvi rašomąsias mašines, viena iš jų elektrinė, skaičiavimo mašina.

Balfų centro įstaiga dabar pasidarė tikrai nesaugi, nes visas kvartalas nuyventas ir labai apleistas. Ar ne laikas pagalvoti, kad reikia įstaigą perkelti kitur. Šiuo metu atrodo, kad geriausia ir tinkamiausia vieta būtų Woodhaven.

Albina ir Algimantas Gedminai iš Chicagos persikėlė gyventi į San Diego, Calif., ir iš ten atsiuntė Darbininkui sveikinimus. Albina Gedminienė — Ukevičiūtė kadaise gyveno New Yorke ir čia studijavo Queens kolegijoje. Jos tėvai gyvena Woodhaven.

Prel. L. Mendelis, šv. Alfonso lietuvių parapijos klebonas iš Baltimorės, buvo išvykęs atostogų į Europą, aplankė Paryžių, Liurdą, ilgiau buvo sustojęs Romoje, lietuvių kolegijoje. Iš ten atsiuntė sveikinimus Darbininkui administracijai ir redakcijai.

Antanas Visminas, buvęs Maspetho lietuvių parapijos vargonininkas, su žmona išvyko atostogauti į Albany, Oregon, kur jo sūnus Kazimieras yra miškininkas. Maudosi Ramiajame vandenyne, gyvena miškų apsuptyose namuose. Iš ten atsiuntė Darbininkui sveikinimus.

Ramūnas Kundrotas, jaunas mokslininkas istorikas, lietuvių gydytojų suvažiavime skaitys paskaitą apie Vilniaus medicinos draugijos vystymąsi 19 amžiuje. Jis yra gimęs 1948 m., ir Ameriką atvykęs būdamas 4 metų. Ateinantiems metams paskirta jam stipendija studijuoti 18 amžiaus medicinos teorijas.

Liet. kat. moterų organizacijų pasaulinė sąjunga išleido biuletinį, pavadintą "Žinios". Turinys: pasaulinės katalikų moterų organizacijos unijos veikla (B. Šlepetytės — Venskuvienės, pranešimas), Unijos diena, Amerikos katalikų moterų suvažiavimo rezoliucijos ir paskutinės sąjungos naujienos. Biuletenis spausdintas rotatoriumi, 15 puslapių. Administracijos adresas: 84-16 110 St., Richmond Hill, N. Y. 11418.

Pensijoj gyveną vyras su žmona nori rasti butą iš 3-4 kambarių. Nesvarbu kur gyvenamoji vieta būtų pasiūlyta. Abu galėtų atlikti lengvesnius namų priežiūros darbus. Telef. (212) 387-7578. Rašyti: Mr. D. Pocius, 143 Ten-Eyck Walk Apt. 577, Brooklyn, N. Y. 11206.

Kultūros Židinio statybos spaudos ir informacijos sekcija posėdžiavo rugpjūčio 3 Kultūros Židinyje. Dalyvavo sekcijos vadovas A. Vakselis ir jo artimiausias talkininkas Jonas Rūtenis, Tėv. Paulius Baltakis ir Darbininko redakcijos atstovai J. Brazaitis ir P. Jurskus. Posėdyje apkalbėta informacijos reikalai per spaudą bei radiją. Norima į vajų įtraukti kuo daugiau žmonių.

Kultūros Židinio planai baigiami paruošti. Jie buvo daug kartų keičiami dėl susidėjusių įvairių aplinkybių. Paskutinis pakeitimas padarytas su lietuvių inžinierių ir architektų komisija, kuri visus planus peržiūrėjo, išanalizavo, ieškodama būdų, kad visi pastatai būtų kuo daugiau pastatyti ir labiau atitiktų visuomenės reikalus. Anksčiau buvo manoma visą dabartinį namą, kuriuo naudojasi žmonės, uždegti dekoratyvia siena. Dabar nuo tos sienos atsisakyta, nes tai sutautų keliadsimt tūkstančių dolerių. Planai jau peržiūrėti ir priimti Tėv. Gailiūšo, pranciškonų provincijolo. Jie dabar atbaigiami ir detalizuojami. Planus paruošė arch. Adolfas Tylius iš Washingtono.

Apie Kultūros Židinį bus išleistas informacinis leidinys, kur bus įdėti bendras planas, atskirų aukštų planai, atskirų kambarių aprašymai, kad būtų visiems aišku, kas statoma ir kaip tai atrodys pastatyta.

Padėkos laktus rengiasi išleisti Kultūros Židinio statybos komitetas. Lakštai bus trijų rūšių: vieni bus duodami tiems, kurie paaukojo nuo 100 iki 500 dol., antri — nuo 500 iki 1,000 dol., treči — kurie aukojo tūkstantį ir daugiau. Lapė bus įrašyta aukotojo vardas ir pavardė. Lakštų įteikimas bus sujungtas su atskira švente.

Stepas Levickas, New Yorko liet. vyrų choro narys, rugsėjo 13 išvyksta gyventi į Vokietiją. Išlikus jam, ten iškels iš jo motina, pianistė p. Levickienė, kuri dabar gyvena Richmond Hill, N. Y.

N. Y. Liet. Vyrų Choras lapkričio 6 rengia savo balių ir krikštynas. Balyje choras atliks koncertinę programą. Choras iki šiol vadinosi N. Y. Lietuvių Vyrų Choras, bet toks ilgas vardas sudaro nepatogumų, ypač koncertuojant. Choro vadovai nutarė chorą pavadinti kokių nors parinktu vardu. Balyje bus ir oficialiai paskelbtas tas choro vardas.

Ieškomas prityręs virėjas šefo vietai Martini's Diner, Highway 36, Keansburg, N. J. Informacijai telef. (201) 787-9127 ir (201) 787-1924.

Kas norėtų skelbtis Darbininke, prašomas skambinti: GL 2-2923

Plk. adv. J. Šlepetytis ir Teodora Šlepetytė atostogų metu išvyko į Paryžių pas savo dukrą Birutę ir žentą inž. A. Venskų. Drauge su jais aplankys žymesnes vietas Prancūzijoje, V. Vokietijoje, Belgijoje ir Šveicarijoje. Į New Yorką grįš rugsėjo gale. Iš Paryžiaus jie redakcijai atsiuntė sveikinimus.

Dr. John M. Bachulus, gyvenęs Brunswick, Maine, dalyvauja lietuvių gydytojų suvažiavime, kuris bus Darbo dienos savaitgalį, rugsėjo 4 - 5 New Yorke. Jis yra Amerikoje gimęs lietuvis ir 1966 metais įsteigė Bowdoin kolegijoje stipendijų fondą lietuvių kilmės studentams. Fondas įsteigtas motinos ir brolio Mato, taip pat daktaro, prisiminimui ir pavadintas Antanina Kunigonis — Marcinkevičius Bachulus Fund.

Kun. Pr. Geiščiūnas, Balfų reikalų vedėjas, atostogauja Putname ir tuo pačiu pavaduotą Matulaičio namų kapelioną kun. Vytautą Zakarą, kuris atostogauti išvyko į Kennebunkportą.

PADEKA

Mano sesers Katarinos ir motinos Onos Balkūnių mirties proga noriu padėkoti visiems, kurie pareiškė man savo užuojautą mano liūdesy.

Dėkoju už užprašytas mišias, atsilankymą šerminėje ir dalyvavimą laidotuose. Ypač dėkingas esu broliams kunigams už prietelišką patarnavimą apėigose. Dėkoju laikraščiams už pranešimus apie abiejų mirtį ir laidotuves. Dėkoju lietuvių radijams Amerikoje, kartu ir Vatikano ir Amerikos Balso radijams už pranešimus bei užuojautą. Gražiai patarnavo Kodžio ir Baltrūno šerminės, už ką jiems dėkui. Mano vikalams kun. P. Bulovui ir kun. J. Pakalniškiui esu amžinai dėkingas už palengvinimą mano skaudžios valandos.

Prel. Jonas Balkūnas

Liepos 18 d. mirė Stasys Panatauskas-Poniatowski. Palaidotas iš Angelių Karalienės parapijos šv. Jono kapinėse. Velionis paliko žmoną Oną, dvi dukteris, keturis sūnus, dvyliką anūkų ir 8 proanūkus.

Visa šeima nuoširdžiai dėkoja kun. V. Pikturnai, Tėv. V. Gidžiūnui ir Tėv. B. Ramanauskui už koncelebruotus mišias liepos 21 dieną.

Nuoširdžiai dėkoja laidojimo įstaigos vedėjui p. Stobierskiui ir visiems draugams bei pažįstamiems, kurie lankė pašarvotą Stasį, užprašė šv. mišias, dalyvavo bažnyčioje ir palydėjo į kapus. Visiems nuoširdus ačiū.

Panatauskų šeima

Padėka

Liepos 18 d. mirė Stasys Panatauskas-Poniatowski. Palaidotas iš Angelių Karalienės parapijos šv. Jono kapinėse. Velionis paliko žmoną Oną, dvi dukteris, keturis sūnus, dvyliką anūkų ir 8 proanūkus.

Visa šeima nuoširdžiai dėkoja kun. V. Pikturnai, Tėv. V. Gidžiūnui ir Tėv. B. Ramanauskui už koncelebruotus mišias liepos 21 dieną.

Nuoširdžiai dėkoja laidojimo įstaigos vedėjui p. Stobierskiui ir visiems draugams bei pažįstamiems, kurie lankė pašarvotą Stasį, užprašė šv. mišias, dalyvavo bažnyčioje ir palydėjo į kapus. Visiems nuoširdus ačiū.

Panatauskų šeima

TYLA BOSTONE

Trumpai apie Bostoną vasaros laiku galima būtų pasakyti — visiškai tylą.

Lyginant su Chicago, New Yorku, o gal net ir Los Angeles, Bostonas lietuvių gyventojų skaičiumi jau yra toli atsilikęs nuo anų. Tiesa, ankstyvesnės kartos ateivių yra daugiau, bet jų amžius kalba už juos. Daugumos vaikai neįsijungę į lietuvišką veiklą ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

PADEKA

Mūsų mylimasis vyras ir tėvas

Jonas Liobė

mirė liepos 24 d. Buvo pašarvotas laidojimo koplyčioje.

Iš Apreiškimo parapijos bažnyčios buvo palaidotas liepos 28 d. Cypress Hills kapinėse.

Reikiame nuoširdžiausią padėką gerbiams kunigams, aukojusiems mišias, — kun. A. Račkauskui, kun. K. Wicks, kunigui P. Geiščiūnui, ir už pasakytą pamokslą.

Nuturiu žodžių išreikšti padėkai, kuri priklauso dr. Ib. Skeiviui. Jis tiek daug padėjo ir suteikė pagalbos mylimam vyrui.

Dėkoju Moterų Vienybės organizacijai už mišias, už atsilankymą koplyčioje ir palydėjimą į kapines.

Taip pat padėka priklauso Lietuvos vyčių šokių grupei už gėles ir už atsilankymą laidotuose, palydėjimą į kapines.

Sirdingiausia padėka Simėnams ir Ceiliams, kurie tiek daug suteikė pagalbos.

Sirdingiausia padėka visiem, užprašiusiems mišias už a. a. mylimo vyro vėlę, už gėles, atsilankymą koplyčioje, už pareiktą užuojautą asmeniškai ir per spaudą, už dalyvavimą laidotuose, palydėjimą į amžino poilsio vietą.

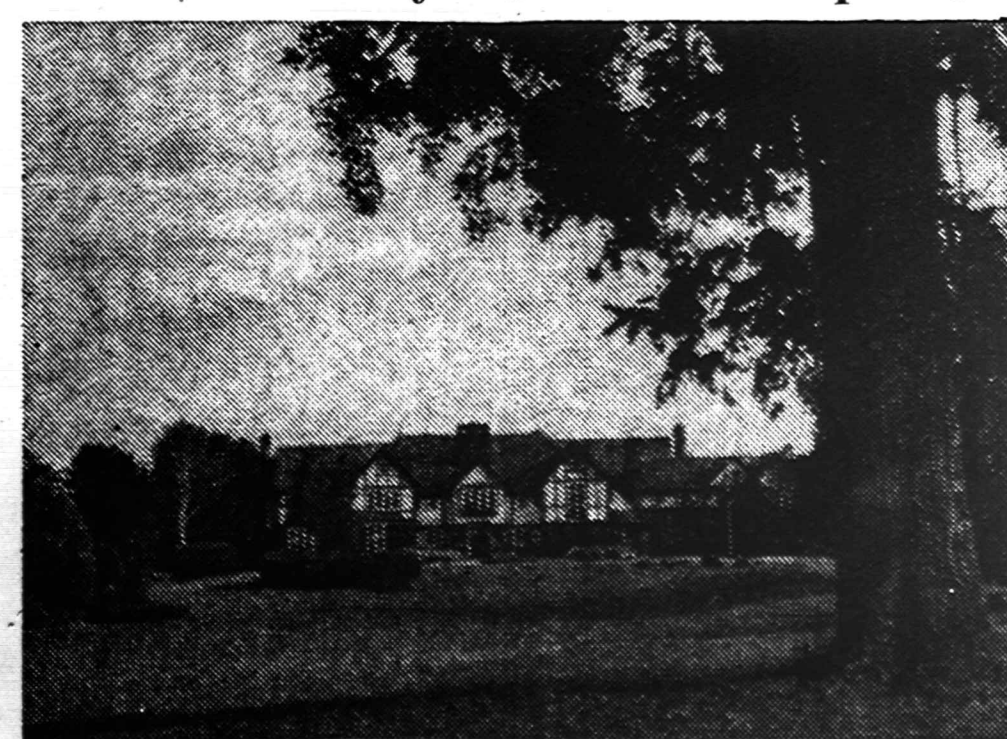
Mielas padėkos žodis laidotuvių direktoriui Garšvai, radijo direktoriui Jokūbui Stukui, muzikams Alg. Kačanauskui ir P. Sakui ir V. Beleckui už laidotuvių pietus.

Žmona ir vaikai — Raimondas ir Birutė

Padėka

Highland Park, Cypress Hills area house for sale — large, 1 family, easy to convert, 4 bedrooms, family room, 1 1/2 bath, 2 car garage, lots of extras. Walking distance from new Franciscan Youth Center. Price low 30's. Tel. MI 7-18 00.

Dvi ekskursijos į Kennebunkportą



Pranciškonų vienuolynas Kennebunkporte, Maine

Rudens ekskursija autobusu pas T. Pranciškonus Kennebunkport, Maine ir į Marijos šventovę La Salette, Ipswich, Mass.

Pirmoji ekskursija rugsėjo 4, 5, 6 d. Autobusas išsina nuo T. Pranciškonų vienuolyno, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, rugsėjo 4, 9:30 v., sustoja prie Salinskų šerminės, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven. Grįžtama rugsėjo 6 d. vakare.

Kelionė, 2 nakvynės ir 4 kartus valgis — asmeniui 45 dol. Bus aplankomos šventovės La Salette, Ipswich, Mass. Kennebunkporte iškilmingos pamaldos. Gamtos vaizdų bei medžių

šimtai. O ir jų prieauglis tik mažu skaičiumi judina lietuviškos veiklos vėžimėlį. Iš tokio aktyvesnio jaunimo yra aktyviausi skautai ir jų gretos dar yra nemažos.

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

šimtai. O ir jų prieauglis tik mažu skaičiumi judina lietuviškos veiklos vėžimėlį. Iš tokio aktyvesnio jaunimo yra aktyviausi skautai ir jų gretos dar yra nemažos.

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

šimtai. O ir jų prieauglis tik mažu skaičiumi judina lietuviškos veiklos vėžimėlį. Iš tokio aktyvesnio jaunimo yra aktyviausi skautai ir jų gretos dar yra nemažos.

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Vyresnieji turime eilę organizacijų. Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone yra pati gausiausia ir pati turtingiausia. Jos narių sąrašuose yra gero kaimo lietuvių veikla ir gyvenimą. Gi vėlesni ateivių yra tik keli

Tauriam lietuviui, artimam draugui

A. J. A.

Inž.

VYTAUTUI GALVYDŽIUI

staiga mirus,
nuoširdžią užuojautą jo šeimai
ir artimiesiems
reiškia

DR. JUOZAS KESTUTIS VALIŪNAS,
Vilko pirmininkas

EKSKURSIJA Į LIETUVIŲ DIENĄ Lakewood, Pa.

rengiama rugpjūčio 15, sekmadienį

Autobusas išvyksta nuo Maspetho Lietuvių Piliečių klubo. Sustoja prie Salinskų šerminės ir Bručų klubo Woodhaven.

Kelionės reikalais skambinti P. Laisauskui, tel. TW 4-8087, HA 9-9866 ir 335-3438 arba Marytei Salinskienei 296-2244.

BATUNO rengiamas antrasis

BALTIJOS FESTIVALIS-GEGUŽINĖ

įvyksta
šeštadienį, rugpjūčio 21, 1971

Latvių sodyboje

"PRIEDAINĖ"

Freehold, New Jersey

(prie 33 kelio, tik 5,3 mylios į rytus nuo 9-to kelio)

Programoje:

2:00 val. — Tinklinio varžybos
4:30 val. — Festivalio koncertas

Po programos pasilinksminimas ir šokiai

Veiks maisto ir gėrimų bufetas • bus didelė loterija • pabaltiečių spaudos knygynai • į gegužinę galima atsiųsti savo maistą ir gėrimus • Festivalio pradžia — 1 val. popiet • Festivalis įvyks bet kokiam orui esant.

United Baltic Appeal, Inc.
BATUN